

Ing. arch. Ľubomír Polák - autorizovaný architekt

08001 Prešov, Októbrová 44; ateliér: Prešov, Požiarnická 17, tel. 0907128516
[e-mail:ubopolak@orangemail.sk](mailto:ubopolak@orangemail.sk)

Návrh územného plánu obce (ÚPN-O)

HERMANOVCE

Súhrnná správa

Územný plán obce (ÚPN-O) Hermanovce
Schválený obecným zastupiteľstvom
uznesením č.
VZN č.
dňa
Eduard Grejták, starosta obce

august 2010

OBSAH

1. Základné údaje
2. Vymedzenie riešeného územia
3. Širšie vzťahy, záujmové územie, zosúladenie s návrhom územného plánu regiónu
4. Demografia, sociálno - ekonomický vývoj
5. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania, funkčné využitie územia
6. Bývanie
7. Výroba
8. Rekreácia, cestovný ruch
9. Občianska vybavenosť
10. Doprava
11. Vodné hospodárstvo
12. Zásobovanie plynom, vykurovanie
13. Elektrická energia
14. Telekomunikácie
15. Záujmy obrany štátu, civilná a požiarna ochrana
16. Životné prostredie
17. Ochrana prírody a kultúrneho dedičstva, využitie prírodných zdrojov
18. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území
19. Vymedzenie zastavaného územia
20. Verejnoprospešné stavby
21. Spracovanie následnej dokumentácie
22. Záväzná časť ÚPN-O
23. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PPF a LPF na iné účely

Spracovateľský kolektív:

- Urbanizmus, doprava, PPF, ŽP:
- Zásobovanie vodou, odkanalizovanie, zásobovanie plynom:
- Elektrická energia, telekomunikácie:
- Životné prostredie, zeleň

Ing. arch. Ľ. Polák
Ing. B. Haltmannová, Ing. arch. Ľ. Polák
Ing. D. Prevužňák, Ing. arch. Ľ. Polák
Ing. N. Jursová, Ing. arch. Ľ. Polák

1. Základné údaje

Obstarávateľom ÚPN-O je obec Hermanovce; obstarávateľská činnosť je v zmysle §2a stavebného zákona zabezpečená prostredníctvom odborne spôsobilej osoby na obstarávanie ÚPP a ÚPD.

Obec Hermanovce nemala dosiaľ spracovaný územný plán (ÚPN).

Cieľom tohto územného plánu je dať impulz pre rozvoj obce, ako aj poskytnúť obecnej samospráve nástroj na riadenie investičného procesu v návrhovom období do r. 2025.

Hlavné úlohy, ktoré má územný plán riešiť, možno zhrnúť do týchto bodov:

- využiť všetok potenciál prírodných a stavebno-kultúrnych daností prostredia
- vyčleniť nové priestory pre komplexný rozvoj všetkých funkcií v sídle, navrhnúť novú hranicu intravilánu
- stanoviť optimálne limity rozvoja územia a regulatívy zástavby
- vymedziť verejnoprospešné stavby

Projektant mal k dispozícii tieto podklady a údaje:

- Zadanie pre ÚPN-O Hermanovce (Ing. arch. Ľubomír Polák – autorizovaný architekt, júl – december 2005), schválené uznesením obecného zastupiteľstva č. /2006 zo dňa 2006, s vyhodnotením pripomienok z prerokovania zadania.
Návrh ÚPN-O rešpektuje schválené zadanie.
- Prieskumy a rozbor (PaR) zóny (Stavoprojekt a.s. Prešov v kooperácii s firmou Domotvorba – Ing. arch. Ľubomír Polák, jún 1992)
Aktuálnosť týchto PaR bola overovaná a doplňovaná v rámci procesu spracovania zadania i návrhu ÚPN-O
- ÚPN VÚC Prešovského kraja, schválený uznesením vlády SR č. 268/1998 a nariadením vlády SR č. 216/1998 Z.z., ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Prešovského kraja a jeho Zmeny a doplnky schválené vládou SR nariadením č. 679/2002 Z.z., Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja (PSK) uznesením č. 228 zo dňa 22. 6. 2004, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť Všeobecne záväzným nariadením (VZN) Prešovského kraja č. 4/2004, Zmeny a doplnky 2009 schválené Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 588/2009 dňa 27. 10. 2009, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN Prešovského kraja č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 589/2009 dňa 27. 10. 2009 s účinnosťou od 6. 12. 2009.
- Projekt stavby Hermanovce – byty nižšieho štandardu – 65 b.j. (Hydroarch s.r.o. Prešov, máj 2004). Rešpektovaný.
- Projekt stavby Infraštruktúra rómskej osady – obec Hermanovce (ISPO s.r.o. Prešov, jún 2004). Rešpektovaný.
- Projekt stavby Rozšírenie vodovodu Hermanovce (Druprojekt IPZ Prešov, 2005). Rešpektovaný.
- Projekt stavby Komunitné centrum Hermanovce (Ing. arch. D. Almássy, máj 2004). Rešpektovaný.
- Projekt stavby Bytovky pre ZŠ Hermanovce (). Rešpektovaný.
- Projekt stavby Dostavba ZŠ Hermanovce (IPO ŠS at. Prešov, 1991). Rešpektovaný.
- Projekt stavby Hermanovce - nový obecný most (Stavoprojekt Prešov, jún 1994). Rešpektovaný.
- Lesohospodársky plán LHC Chminianska Nová Ves (Lesoprojekt ZV, 2004 – s platnosťou do r. 2013). Rešpektovaný, zapracované je najmä vymedzenie lesov osobitného určenia.

Pre grafickú časť boli použité tieto mapové podklady:

- Register obnovej evidencie pozemkov (ROEP), s hranicou zastavaného územia k 1. 1. 1990 a s bonitovanými pôdno-ekologickými jednotkami (pre polohopis hlavných výkresov v M 1:5000, resp. 1:2000)
- Základná mapa SR v M 1:10 000 (pre zdokumentovanie záujmového územia, pre výkres ochrany prírody, tvorby krajiny, ÚSES a pre výškopis hlavných výkresov)
- Základná mapa SR v M 1:50 000 (pre zdokumentovanie širších vzťahov)

Doteraz spracované stupne ÚPD konštatovali existenciu pozitívnych ale aj negatívnych predpokladov pre rozvoj obce. Pozitívami sú:

- relatívna blízkosť krajského mesta Prešov a mesta Sabinov ako zdrojov pracovných príležitostí, resp. odbytí tovarov

- prítomnosť prírodných výrobných zdrojov (lesy, poľn. pôda, vodné zdroje); existencia istých možností zamestnania vo fungujúcom poľnohosp. podniku
- solídne vybavenie obce tech. infraštruktúrou (plyn, kanalizácia, čiastočne vodovod), ako aj zariadeniami základnej obč. vybavenosti, z ktorých niektoré sú na úrovni strediskového sídla (ZŠ pre 1.– 9. roč., zdravotné stredisko, nákupné stredisko)
- životné prostredie nenarušené globálnymi zdrojmi znečistenia

Naopak negatívami brzdiacimi rozvoj obce sú:

- nepriaznivá demografická skladba majoritného obyvateľstva, prítomnosť sociálne a ekonomicky zaostalejšieho rómskeho etnika s nevyhovujúcim bývaním
- absencia plného pokrytia zásobovania obyvateľstva pitnou vodou
- dochádzka za chýbajúcimi zariadeniami základnej obč. vybavenosti (ostatné ambulancie zdrav. strediska, úradovňa polície)

Cieľom riešenia územného plánu je maximálne využitie pozitívnych predpokladov, a naopak eliminácia negatívnych aspektov rozvoja obce.

2. Vymedzenie riešeného územia

Riešeným územím je celé administratívne (katastrálne) územie obce, pričom jeho ťažiskom sú plochy súčasného zastavaného územia a plochy príslušného extravilánu perspektívnej urbanizácie. Celé administratívne (katastrálne) územie obce má rozlohu 1493 ha.

3. Širšie vzťahy, záujmové územie, zosúladienie s návrhom územného plánu regiónu

Hermanovce sa nachádzajú 20 km západne od krajského mesta Prešov a necelých 10 km od mesta Sabinov, v údolí potoka Hermanka - ľavého prítoku Veľkej Svinky. Sú nestrediskovým sídlom vyššieho významu; z hľadiska organizácie poľnohospodárskej výroby (po osamostatnení od PD Jarovnice sídlo poľnohospodárskeho družstva) a niektorých zariadení občianskej vybavenosti (ZŠ pre 5.-9. roč., zdrav. stredisko – zákl. amb.) majú postavenie strediskovej obce. Za chýbajúcimi zariadeniami základnej obč. vybavenosti je potrebné dochádzať do strediskového sídla Jarovnice (ost. ambulancie zdrav. stredisko, úradovňa polície).

Obec leží pri ceste III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce, ktorá prepája cesty I/18 a I/68. Jej význam stúpne po realizácii diaľnice D1; v zmysle schváleného ÚPN VÚC Prešovského kraja prevezme funkciu diaľničného privádzača pre celú hornotoryskú dolinu, preto sa navrhuje jej prekategORIZOVANIE na cestu II. triedy.

Globálne zdroje znečistenia priemyselnými emisiami v území nie sú.

Z hľadiska ochrany prírody je celé katastrálne územie v 1. stupni ochrany v zmysle platného zákona OPAK; územie navrhnuté do sústavy NATURA 2000 (chránené územie európskeho významu, chránené vtáčie územie) sem nezasahuje. Prítomné sú tu však lesné i travinno-bylinné biotopy európskeho a národného významu. Z hľadiska väzieb na nadradenú krajinnú-ekologickú štruktúru je severozápadný okraj k.ú. Hermanovce súčasťou Regionálneho biocentra (RBc) Bachureň.

Záujmovým územím obce je príslušné územie za hranicou katastra, ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie je nevyhnutné riešiť vo vzájomnej územnotechnickej súvislosti. Ide o katastre susedných obcí:

- Bertotovce
- Jarovnice
- Lipovce
- Štefanovce

Záujmové územie je zdokumentované v mierke 1:50 000.

Závazná časť ÚPN VÚC Prešovského kraja schváleného uznesením vlády SR č. 268/1998 a nariadením vlády SR č. 216/1998 Z.z., ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Prešovského kraja, jeho Zmeny a doplnky schválené vládou SR nariadením č. 679/2002 Z.z., Zmeny a doplnky 2004 schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja (PSK) uznesením č. 228 zo dňa 22. 6. 2004, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť Všeobecne

záväzným nariadením (VZN) Prešovského kraja č. 4/2004, Zmeny a doplnky 2009 schválené Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 588/2009 dňa 27. 10. 2009, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN Prešovského kraja č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 589/2009 dňa 27. 10. 2009 s účinnosťou od 6. 12. 2009, obsahuje tieto záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania týkajúce sa obce Hermanovce:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia

1.3.7 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území

1.6 vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby enviromentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu

1.8 rešpektovať poľnohosp. pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia

1.13 v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukryvanie obyvateľstva v prípade ohrozenia

1.14 v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráam, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak sklbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov

1.15 v oblasti sociálnej infraštruktúry

1.15.3.7 vytváranými územnotechnickými podmienkami podporovať v rámci sústredeného osídlenia podnikateľské aktivity rómskeho etnika

1.17.1 rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým kultúrne pamiatky

1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známym, evidovaným aj predpokladaným archeologickým nálezisk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR

2. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:

2.1. v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky považovať za hlavné rekr. krajinné celky o.i. aj Bachureň

4. Ekostabilizačné opatrenia

4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania PPF zatrávňovaním ornej pôdy ohrozenej vodnou eróziou

5. V oblasti dopravy

5.3 chrániť koridory ciest I. a II. triedy a vybraných úsekov ciest III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:

5.3.29 ceste III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce s územnou rezervou na jej úpravu na cestu II. triedy s obchvatmi sídel Ražňany, Jarovnice, Hermanovce s prioritnou funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotorskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 (križovatka Fričovce), s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany-juh

5.3.44.1 chrániť existujúce verejné dopravné zariadenia

5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy

6. V oblasti vodného hospodárstva

6.2 chrániť priestory na líniové stavby

6.2.3.13 z Prešovského skupinového vodovodu

a) na pokračovanie trasy Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce s odbočkou do Daletíc a Fričoviec, Bertotovce – Chmiňany s odbočkami do Chminianskych Jakubovan a Ondrášoviec, Chmiňany – Chminianska Nová Ves

6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)

- 6.4 rezervovať priestory na vybudovanie kanalizačných systémov (kanalizácia + ČOV)
  - 6.4.1. realizovať výstavbu kanalizácií a ČOV obcí
- 6.5 vodné toky, meliorácie, nádrže
  - 6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami so zohľadnením ekolog. záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov pred povodňami
  - 6.5.7 vykonať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde
- 7. *V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie*
  - 7.2 v oblasti zabezpečenia zdrojov elektrickej energie
    - 7.2.9 rezervovať územie pre výstavbu novej elektrickej stanice Šariš pri obci Chmiňany a rezervovať koridor pre nové napájacie vedenia: dvojité 110 kV vedenie od Hrabkova a dvojité 110 kV vedenie z el. stanice Lipany
  - 7.4 v oblasti telekomunikácií a informačnej infraštruktúry
    - 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Preš. kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov
    - 7.4.2 z dôvodov, aby nedochádzalo k poškodzovaniu infraštruktúry informačných systémov je potrebné, aby investori konkrétnych stavieb požiadali pred vydaním územného rozhodnutia a stavebného povolenia o stanovisko operátorov jednotlivých pevných a mobilných telekomunikačných sietí o existencii jestvujúcich podzemných telekomunikačných vedení
- 8. *V oblasti hospodárstva*
  - 8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva
    - 8.2.6 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti podporujúce rozvoj vidieka,
    - 8.3.7 podporovať doplnkové formy podnikania na báze tradičných remesiel ako využitie surovín z produkcie poľnohosp. a lesnej výroby vo vidieckych sídlach s voľnou pracovnou silou, s cieľom znížiť hospodársku depresiu najmä v oblastiach s vyšším stupňom ochrany prírody
  - 8.4 v oblasti odpadového hospodárstva
    - 8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,
    - 8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, zvýšiť účinnosť separovaného zberu a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení
    - 8.4.3 riešiť s výhľadom do budúcnosti zneškodňovanie odpadov v kraji na skládkach vyhovujúcich technickým podmienkam, s orientáciou na existujúce a plánované regionálne skládky,
    - 8.4.9 podporovať výstavbu zariadení na dotriedňovanie, zhodnotenie, kompostovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov v obciach

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov ÚPN VÚC sú:

- 1. *V oblasti dopravy*
  - 1.2 stavby nadradenej cestnej siete
    - 1.2.33 cesta III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce s územnou rezervou na úpravu na cestu II. triedy s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotorskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 (križovatka Fričovce), s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany-juh s obchvatmi sídel Ražňany, Jarovnice, Hermanovce
- 2. *V oblasti vodného hospodárstva*
  - 2.4 pre skupinové vodovody
    - 2.4.13 z Prešovského skupinového vodovodu
      - a) na pokračovanie trasy Sabinov – Ražňany – Jarovnice – Hermanovce – Bertotovce s odbočkou do Daletíc a Fričoviec, Bertotovce – Chmiňany s odbočkami do Chminianskych Jakobovian a Ondrašoviec, Chmiňany – Chminianska Nová Ves
- 3. *V oblasti zásobovania plynom a energiami*
  - 3.2 stavby pre zásobovanie a prenos elektrickej energie
    - 3.2.9 stavba novej elektrickej stanice Šariš pri obci Chmiňany a nového napájacieho vedenia: 2x110 kV vedenie od Hrabkova a 2x110 kV vedenia z el. stanice Lipany

6. V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva

6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva,

6.3.1 zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia

6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia

9. V oblasti životného prostredia

9.1 stavby na ochranu pred prívalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, priehradzky, poldre a viacúčelové vodné nádrže

10. V oblasti odpadového hospodárstva

10.3 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov a materiálového a energetického zhodnotenia všetkých druhov odpadov

4. Demografia, sociálno - ekonomický vývoj

a) Obyvateľstvo

Z hľadiska tempa rastu počtu obyvateľov v novodobej histórii patria Hermanovce k pomaly rastúcim sídlam s medziobdobiami poklesu, avšak s naštartovaným rastom v poslednom období:

rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1940	1948	1961	1970	1980	1991	2001
počet ob.	660	729	655	632	668	703	889	1007	997	1329	1416	1406	1349	1467

Podľa výsledkov posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v r. 2001 mala obec 1467 trval bývajúcich obyvateľov, z toho 748 mužov a 719 žien.

Veková štruktúra bola nasledovná:

Veková skupina	Počet obyv.	v %	Okres priemer v %
0 - 14	431	29,4	21,9
muži 15 - 59	427		
ženy 15 - 54	371	54,4	61,1
muži 60 +	82		
ženy 55 +	155	16,2	16,4

Index vitality populácie:

$$I_p = \frac{0-14}{55+60+} \cdot 100 = \frac{431}{237} \cdot 100 = 181,9$$

Hodnoty indexu I_p :	nad 300	veľmi progresívny typ populácie
	200 - 300	progresívny
	120 - 200	stagnujúci
	do 120	regresívny

Vekovú štruktúru v obci možno hodnotiť ako stagnujúcu, avšak bližšiu progresu ako regresi. Národnostná skladba je nasledovná: 78,3% obyvateľov (1148 osôb) je slovenskej národnosti, 313 osôb (21,3%) sa hlási k rómskej národnosti, 3 osoby k maďarskej a 2 osoby k českej národnosti, 1 k nezistenej. Pravdivejší údaj o počte Rómov v obci je údaj o príslušnosti podľa materinského jazyka: 341 (23,2%).

Čo sa týka konfesiónanej skladby 1441 obyv. (98,2%) vyznáva rím.-kat. náboženstvo, 4 obyvatelia sú gréckokatolíci, 3 obyvatelia evanjelici augsburského vyznania, 5 obyvateľov (necelých 0,4%) je bez vyznania, 14 obyv. je nezarađených.

Demografická prognóza pre návrhové obdobie vychádza z nastúpeného trendu decentralizácie osídlenia. ako aj z výrazných prírastkov obyvateľstva obce v posledných rokoch. Zvýšenie počtu obyvateľov v nasledujúcom období sa predpokladá dosiahnuť jednak prirodzeným nárastom (podiel obyv. predproduktívneho veku je nad okresným priemerom), jednak imigráciou, to zn. prisťahovaním pôvodných obyvateľov a ich potomkov späť do obce (následkom reštitúcií, privatizácie pôdy, lesov a drobných prevádzkarní, ako aj podstatným znížením výstavby nových bytov v mestách).

Naša prognóza pre návrhové obdobie je nasledovná:

Rok	1991	2001	2005	2025
Počet obyv.	1349	1467	1539	1750

b) Zamestnanosť

Podľa Sčítania v r. 2001 žilo v obci 608 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 41,4% z celkového počtu obyvateľov. Z toho bolo 336 mužov a 272 žien. Pomer počtu ekonomicky aktívnych osôb vo vzťahu k počtu obyvateľov v produktívnom veku činil 76,2%.

Za prácou mimo obce odchádzalo 253 osôb (41,6%), teda až 355 osôb nachádzalo pracovnú príležitosť priamo v obci.

Štruktúra zamestnanosti v obci podľa jednotlivých odvetví hospodárstva:

- Poľnohospodárstvo, poľovníctvo	41
- Lesníctvo, ťažba dreva	1
- Rybolov, chov rýb	-
- Ťažba nerastných surovín	1
- Priemyselná výroba	53
- Výroba a rozvod elektriny, plynu, vody	1
- Stavebníctvo	24
- Veľkoobchod, maloobchod, opravár. služby	38
- Ubytovacie a reštauračné služby	11
- Doprava, skladovanie, spoje	7
- Peňažníctvo, poisťovníctvo	-
- Prenajímanie, obchod s nehnuteľnosťami	8
- Verejná správa, obrana	15
- Školstvo	20
- Zdravotníctvo, sociálna starostlivosť	2
- Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	20
- Služby zamerané na starostlivosť o domácnosť	-
- Exteritoriálne organizácie a združenia	-
- Ekonomická aktivita bez udania odvetvia	113

Sčítací údaj 355 ekonomicky aktívnych osôb s pracovnou príležitosťou v obci je nevierohodný. Po odrátaní 113 osôb s ekonomickou aktivitou bez udania odvetvia a 53 osôb priemyselnej výroby (tá v katastri obce nebola spozorovaná) dostaneme reálnejší údaj: 189 pracovných miest .

V návrhovom období sa predpokladá - vplyvom globálneho stárnutia populácie - percentuálne zníženie osôb v produktívnom veku vo vzťahu k celkovému počtu obyvateľov, avšak mierne percentuálne zvýšenie ekonomicky aktívnych osôb vo vzťahu k počtu osôb v produktívnom veku (domnievame sa totiž, že v r.2001 nezamestnanosť ako dôsledok transformácie kulminovala). Ďalej predpokladáme výraznejšie zvýšenie podielu odchádzajúcich za prácou; v celk. skladbe prac. príležitostí posilnenie III. sektoru - najmä výrobných služieb.

Výsledná prognóza zamestnanosti k návrhovému r. 2020 vyzerá potom nasledovne:

- počet osôb v produktívnom veku	892 (51% celk. počtu obyv.)
- počet ekonomicky aktívnych osôb	686 (77% počtu osôb produkt. veku)
z toho: - odchádzajúcich za prácou	446 (65% z ekon. aktív. osôb)
- zostávajúcich v obci	240
- počet osôb dochádzajúcich za zamestnaním do obce	15
- počet prac. príležitostí potrebných v obci	255
I. sektor (poľnohosp.+ lesné hosp.+ vodné hosp. + ťažba surovín)	85
II. sektor (priemysel + stavebníctvo)	40
III. sektor - verejný (školstvo, verejná správa)	50
- súkromný (súkr. výroba, predaj, služby)	80

5. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania, funkčné využitie územia

Návrh ÚPN-O reaguje na decentralizačný trend osídlenia, keď rozvoj zaznamenávajú obce s dobrou dopravnou väzbou na sídelné centrá (v našom prípade mestá Prešov a Sabinov).

Komunikačné spojenie Hermanoviec s Prešovom i Sabinovom sa v blízkej budúcnosti výrazne zlepši výstavbou diaľnice D1 na úseku Fričovce – Svinia, a tiež rekonštrukciou cesty III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce na cestu II. triedy s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotorskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 - križovatka Fričovce (výraznejšie to neovplyvní ani fakt, že sa upustilo od mimoúrovňovej križovatky D1 – I/18 v Bertotoviach). Preto je v obci v návrhovom období uvažované s pomerne rozsiahlym rozvojom obytnej funkcie, no očakáva sa tiež rozvoj rekreačnej funkcie a funkcie výroby (výhľadovo aj nadmiestneho významu).

Obec zostane polyfunkčnou zónou, návrh ÚPN-O rešpektuje jestvujúce funkčné zónovanie. Dominovať bude funkcia obytná. Návrh podporuje zástavbu lokalít s čiastočne prítomnou, resp. s projekčne pripravenou dopravnou a technickou infraštruktúrou: výstavba byt. i rod. domov pri ZŠ, IBV Severozápad, dobudovanie novej rímskej osady Juh, zástavba prelúk. Novú obytnú zástavbu pozdĺž súčasnej cesty III/5439 ani v úseku úpravy na cestu II. triedy, ani v úseku s ponechanou kategóriou (cesta III. triedy, v intraviláne miestna zberná komunikácia funkčnej triedy B3) - z dôvodu vylúčenia priamych vjazdov na pozemky - nenavrhujeme.

Funkcia výroby sa bude rozvíjať jednak v rámci existujúceho areálu hospodárskeho dvora (živočišna výroba s regulovanou kapacitou i štruktúrou úžitkových zvierat), jednak na príľahom pozemku pri vjazde na hosp. dvor od severu (miestna výroba, kompostovisko). Pre výrobu nadmiestneho významu (vyžadujúcu kamiónovú dopravu) je rezervovaná plocha vo východnej časti katastra pri poľnom hnojisku – s predpokladom využitia navrhovaného obchvatu cesty II. triedy a existujúcej miestnej účelovej komunikácie.

Výrazné zastúpenie bude mať tiež funkcia rekreácie. Pre jednoduchý cestovný ruch (CR) je navrhnutý značkovaný turistický chodník (na Buče), pútnická krížová cesta, cyklotrasa (odbočka z navrhovanej cyklotrasy v ÚPN-VÚC: z Ražňan cez Jarovnice a Hermanovce do Bertotoviec a Hendrichoviec). Veľmi dobré predpoklady pre rozvoj má tu individuálna chatová rekreácia (ICHR) - rozvíjané sú konkrétne 2 jej formy: rekr. chalupy a rekr. domčeky. Na agroturistiku v obci nie sú optimálne podmienky z dôvodu kompaktnej zástavby, v okrajových polohách - s vyhovujúcim priestorovým zázemím - sa však nevylučuje. Nové rekreačno – oddychové areály, ktoré môžu slúžiť domácim i pasantom, sú navrhnuté severozápadne, resp. severne od intravilánu obce.

Obč. vybavenosť návrh rozvíja prednostne v rámci vlastných areálov (ZŠ, MŠ), resp. v ich náväznosti (cintorín, dom smútku).

U bývania integrovaného so službami navrhujeme uplatniť tieto regulatívy: výrobné služby s čistými a nehučnými prevádzkami dovoliť zriadiť aj uprostred súvislej obytnej zástavby, optimálne v opticky frekventovanej polohe; výrobné služby so špinavými, resp. hučnými prevádzkami vymiestniť do priestoru mimo kompaktnej obytnej zástavby na plochy rezervované v ÚPN-O na funkciu výroby. Drobnochov pri RD v súvislej obytnej zástavbe navrhujeme umožniť iba v rozsahu vlastnej spotreby.

Za limitujúce skutočnosti pre priestorový rozvoj obce v jednotlivých smeroch je treba pokladať:

- na západe hospodársky dvor a jeho pásmo hygienickej ochrany (PHO)
- na juhu katastrálna hranica
- na severe prírodnú hranicu tvorenú potokom Hermanka a roklinami jej bezmenných prítokov
- na východe navrhovaný obchvat cesty II. triedy

6. Bývanie

Stav domového a bytového fondu v obci podľa výsledkov Sčítania v máji 2001

Domy (RD + BD + ost.)	318 (315 + 1 + 2)
- trvale obývané (RD + BD + ost.)	282 (279 + 1 + 2)
- neobývané	36
Byty (v RD + v BD + v ost.)	330 (322 + 6 + 2)
- trvale obývané (v RD + v BD + v ost.)	292 (284 + 6 + 2)
- neobývané (v RD + v BD + v ost.)	38 (38 + 0 + 0)

Sčítanie nezahrnulo do bytového fondu domy a byty bez súpisných čísel postavené bez stavebného povolenia, obývané najmä Rómami. Nepomer počtu bytov a počtu obyvateľov v obci

je zrejmy z údaju o cenzových domácnostiach, ktorých je podľa sčítania 464. Agregovaná obložnosť za celú obec je 4,45 obyv./byt (okresný priemer je 3,58). Ak však odrátame neobývané byty, obložnosť sa zvýši až na 5,07 obyv./byt.

Predpokladaný vývoj bytového fondu a obložnosti bytov v návaznosti na počet obyvateľov v návrh. období:

Rok	2001	2025
Počet obyv.	1467	1750
Počet bytov/trv.obýv	330/292	500/460
- z toho s nižším štandardom	-	80/80
Priem. obložnosť obyv./byt	5,07/4,45	3,50/3,80

Bytový odpad - zahrňajúci prirodzené dožitie, asanáciu bez náhrady, vyňatie z bytového fondu na iný účel - je uvažovaný v rozsahu 10 b.j. Celkovo by sa teda malo v r. 2001 – 2025 postaviť 180 nových bytov, to zn. 7-8 b.j. ročne.

Požiadavky na novú výstavbu štandardných bytov vyplynú z predpokladanej imigrácie, ako aj z trendu znižovania obložnosti bytov. Možnosti novej bytovej výstavby vnútri súčasnej hranice zastavaného územia sú obmedzené na nadmerné záhrady jestvujúcich rodinných domov v severozápadnej časti obce (tu sa predpokladá, že časť nových objektov RD bude slúžiť na sezónne bývanie) a na preluky. Dobré predpoklady pre novú IBV poskytuje lokalita pri ZŠ východne od cintorína, ktorá je síce mimo intravilánu, ale umožňuje čiastočne využiť jestvujúcu dopravnú a tech. infraštruktúru.

Návrh ÚPN-O tiež ráta s revitalizáciou neobývaného bytového fondu formou prestavby, či už na účely dlhodobého alebo sezónneho bývania. Otázku bývania osôb ocitnutejších sa v sociálnej núdzi (obete živelných pohrôm, resp. domáceho násillia) je potrebné riešiť revitalizáciou niektorého neobývaného – bližšie nešpecifikovaného rod. domu.

Ťažisko novej bytovej výstavby v obci v návrhovom období bude spočívať vo výstavbe bytov s odlišným (nižším) štandardom pre zaostané sociálne skupiny. Projekčne pripravená je výstavba 65 b.j., z nich je už viac než polovica zrealizovaných. V návrhovom období sa predpokladá dobudovanie zvyšnej časti + dostavba novej rómskej osady Juh až po hranicu katastra. Stará osada s chatrčami na sútoku Hermanovského potoka a jeho ľavého prítoku bude postupne zlikvidovaná a funkčne využitá ako územie prirodzenej akumulácie povodňových prietokov, s verejnou zeleňou a ihriskami.

Z hľadiska foriem bývania – výstavbu štandardných bytov navrhujeme realizovať najmä v samostatne stojacich rodinných domoch (RD); pri ZŠ sa však uvažuje aj s výstavbou bytových domov (BD). Ďalšou prípustnou lokalitou pre BD - ale aj pre skupinové formy RD - je areál býv. Péchyho veľkostatku. Pri výstavbe bytov s odlišným (nižším) štandardom sú uplatnené štruktúry zamerané na úsporu pozemku, t.j. skupinové formy RD.

Nová bytová výstavba podľa lokalít:

Lokalita	Celk. kapacita b.j.		Postavených do r. 2025	
	v RD	v BD	v RD	v BD
BD Pod školou		8		8
IBV Severozápad	61		30	
IBV Severovýchod	13		9	
IBV Za cintorínom	33		22	
IBV Pod hosp. dvorom	25		17	
IBV Pod futb. ihriskom	28		12	
Preluky	17		8	
Byty nižšieho štandardu	82		74	
Nová bytová výstavba spolu	259	8	172	8

7. Výroba

Z výrobných činností v riešenom území sú v súčasnosti najvýznamnejšie poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a výrobné služby.

Z poľnohospodárskej výroby je rozvinutá rastlinná i živočíšna výroba. V katastri hospodári PD Hermanovce; na území obce má hospodársky dvor. Okrem servisných dielní poľnohospodárskej techniky a skladov je tu aj živočíšna výroba. Ustajnených je tu asi 380 ks hovädzieho dobytku, 150 ks ošípaných a 520 ks oviec (údaje sú z PaR z r. 1992). Hospodársky dvor je v bezprostrednej blízkosti obytnej zóny, preto tu nie je žiaduce ďalšie zvyšovanie stavov úžitkových zvierat, zvlášť ošípaných.

Dosť nevýhodne - vo vzťahu k hospodárskemu dvoru - je situované poľné hnojisko. Odvoz hnoja sa realizuje po trase, ktorá prechádza centrom obce a okolo základnej školy. Návrh ÚPN-O rieši novú účelovú komunikáciu - na prepravu exkrementov ako aj na dopravu poľnohospodárskych mechanizmov medzi hospodárskym dvorom a ľavobrežnou časťou chotára - po severnom obvode intravilánu. Vyčlenenie novej plochy na poľné hnojisko západne od intravilánu - s lepšou väzbou na hospodársky dvor – totiž nepokladáme za vhodné vzhľadom k ochrane spodných vôd, resp. studní pri existujúcej zástavbe..

Lesy v katastri obhospodaruje miestny urbariát, len menšia časť sú lesy štátne a cirkevné. Väčšina lesov v zmysle platného LHP má štatút hospodárskych lesov, avšak výrazne sú zastúpené aj ochranné lesy a lesy osobitného určenia. Drevná hmota sa spracúva na pilách v susedných obciach. Z výrobných podnikateľských aktivít priamo v obci je v prevádzke súkromné stavebné klampiárstvo.

Najväčšie predpoklady ďalšieho rozvoja majú výrobné prevádzky a služby, ktoré budú využívať domáce zdroje: mäsiareň (výsek mäsa, výroba údenín), pekáreň, muštáreň, drevovýroba, stavebné služby. Vhodnou lokalitou na umiestnenie takejto hygienicky nezávadnej malovýroby a služieb sa javí komplex hospodárskych objektov býv. Péchyho veľkostatku blízko centra.

Pre hlučné a špinavé prevádzky miestnej výroby, ktoré z hygienických dôvodov nemôžu byť miestnené priamo pri rodinných domoch, je v ÚPN-O vyčlenená plocha pred severným vjazdom na hospodársky dvor.

Pre výrobu nadmiestneho významu - vyžadujúcu kamiónovú dopravu - je rezervovaná plocha vo východnej časti katastra pri poľnom hnojisku, s predpokladom výstavby vlastnej účelovej komunikácie vypojenej z cesty III/5439.

8. Rekreačia, cestovný ruch

Zariadenia pre verejný cestovný ruch (CR) ani viazaný CR priamo v katastri obce nie sú. Sčítanie v r. 2001 sa nezaoberalo evidenciou rekreačných objektov, predpokladáme však že mnohé neobývané rodinné domy sú využívané ako rekreačné chalupy na individuálnu rekreáciu.

Pomerne kompaktná zástavba a prítomnosť sociálne zaostalých skupín obyvateľstva nevytvárajú optimálne možnosti na agroturistiku v obci. Vysoký je však rekreačný potenciál SZ časti katastra obce, ktorý zo širšieho hľadiska tvorí súčasť rekreačného krajinného celku Bachureň (využitie tejto časti k.ú. na účely CR bude vhodné koordinovať s obcami Lipovce a Štefanovce; optimálne by bolo spracovanie ÚPP, resp. ÚPD celého rekreačného krajinného celku).

Pre jednodňový cestovný ruch (CR) je tu navrhnutý značkovaný turistický chodník (na Buče), na trase ktorého už existuje pútnické miesto s božimi mukami - s úchvatnou panoramatickou vyhlídkou na krajinu. V ÚPN-O je ďalej riešená cyklotrasa (odbočka z cyklotrasy navrhovanej v ÚPN-VÚC: z Ražnian cez Jarovnice a Hermanovce do Bertotoviec a Hendrichoviec). Na podporu informovanosti o miestnych prírodných a kultúrnych atraktivitách je uvažované s predajom máp a suvenírov pri ceste III/5439 v objekte integrovanom s rod. bývaním - vybudovanom na pôdoryse bývalej stodoly.

Veľmi dobré predpoklady pre rozvoj má tu individuálna chatová rekreácia (ICHR). ÚPN-O navrhuje konkrétne rozvíjať 2 jej formy: rekr. chalupy a rekr. domčeky.

Na agroturistiku v obci nie sú optimálne podmienky z dôvodu compactnej zástavby. V okrajových polohách - s vyhovujúcim priestorovým zázemím - sa však nevyklučuje aj táto aktivita.

Nové rekreačno-oddychové areály, ktoré môžu slúžiť domácim i pasantom, sú navrhnuté severozápadne, resp. severne od intravilánu obce. Zahrňajú piknikové posedenie, učebňu v prírode, posilovňu v prírode, univerzálne trávnaté ihrisko, a .i. Na Hermanovskom potoku vo Vlčej doline je navrhnutá viacúčelová vodná plocha, ktorá okrem vodohospodárskych funkcií

(ochrana pred privalovými vodami, chov rýb) by mala slúžiť aj na rekreačnú funkciu. Ďalšie nové športoviská sú navrhnuté v rámci areálu ZŠ.

Osobitnú úlohu predstavuje návrh spôsobu rekreačného využitia chráneného parku pre verejnosť v centre obce, kde riešenie bude musieť rešpektovať nielen pamiatkárské záujmy, ale aj vlastnícke vzťahy nastolené po reštitúcii. Malo by to byť predmetom projektu komplexnej rekonštrukcie parku (biologickej i architektonicko-urbanistickej).

9. Občianska vybavenosť

Základná občianska vybavenosť Hermanoviec bude zodpovedať svojou skladbou nielen vybavenosti nestrédiskového sídla vyššieho významu, ale sčasti aj vybavenosti strediskového sídla.

a) Školstvo a výchova

Štandardná materská škola (MŠ) je navrhovaná ako 2-triedna; ÚPN-O ju umiestňuje do objektu na severnom okraji centra, kde je momentálne osobitná škola (vymiestnená z areálu kaštieľa po reštitúcii). Toto zariadenie sa odtiaľ vymiestni do lokality s výstavbou nových bytov pre Rómov v južnej časti obce, kde sa uvažuje aj predškolská príprava detí zo sociálne zaostalých skupín obyvateľstva. Existujúce zariadenie MŠ oproti kostolu má totiž malý pozemok, ktorý neumožňuje dobudovanie detských ihrísk s vyhovujúcim preslnením.

Základná škola (ZŠ) pre 1.-9. roč. má vyhovujúci objekt i pozemok, dobudovať je však potrebné telocvičňu, jedáleň a odborné učebne v zmysle už spracovaného projektu (IPO ŠS, 1991).

b) Kultúra a osвета

Situácia v tejto oblasti je pomerne priaznivá - kapacita kultúrneho strediska v centre je dostatočná, ďalšie klubové priestory sú k dispozícii v objekte pri futbalovom ihrisku.

Pre sociálne zaostalú skupinu obyvateľstva je v južnej časti obce (v prestavanom objekte RD - v zmysle spracovaného projektu) zriadené komunitné centrum, poskytujúce priestory na pastoračnú činnosť a kultúru.

c) Telovýchova a šport

V obci je istý deficit plôch pre neorganizovanú telovýchovu. ÚPN-O navrhuje prednostne zrealizovať športoviská v areáli ZŠ (pre plnohodnotnú výučbu telesnej výchovy), následne aj v rámci rekreačno-oddychových areálov na severozápadnom, resp. severnom okraji intravilánu.

d) Zdravotníctvo

Zdravotné stredisko bolo v Hermanovciach zriadené iba nedávno. ÚPN-O uvažuje s jeho ďalším fungovaním - s 1 obvodným lekárom, 1 detským lekárom a s výdajom základných liekov. Ostatné ambulancie budú obyvateľom k dispozícii v zdrav. stredisku v Jarovniciach.

e) Maloobchod

Veľkosť predajných plôch kapacitne postačuje; okrem nákupného strediska v centre sú k dispozícii aj predajne potravín pri rodinných domoch. U obytnej zástavby na južnom okraji obce je však prekročená požadovaná dochádzková vzdialenosť 400 m. V ÚPN-O doporučujeme aj v tejto časti obce zriadiť obchod v integrácii s rodinným bývaním. Všetky zariadenia maloobchodu budú na súkromnej báze, o ich veľkosti a štruktúre bude rozhodovať princíp ponuky a dopytu; pre ich situovanie doporučujeme uzlové priestory.

f) Verejné stravovanie

Zo zariadení tohto druhu sú k dispozícii reštaurácia, snack bar a bufet pri futbalovom klube; ich kapacita plne postačuje aj pre návrhové obdobie.

g) Ubytovanie

Možnosti ubytovania pre verejnosť poskytuje zrekonštruovaná kúria pri chránenom parku; ďalšie ubytovacie kapacity sa dajú vytvoriť v susednom pamiatkovochránenom kaštieli po jeho rekonštrukcii.

h) Nevýrobné služby

V obci absentujú zariadenia tohto druhu. Všetky nevýrobné služby je najvhodnejšie budovať na súkromnej báze, pričom môžu existovať v integrácii s rodinným bývaním. Vhodným priestorom pre zriadenie niektorej prevádzky služieb (napr. holičstvo – kaderníctvo) je 2. NP nákupného strediska.

Špecifickým zariadením nevýrobných služieb je dom smútku - ten v obci chýba (k dispozícii je iba kaplnka bez obradnej siene pre pozostalých). ÚPN-O rieši jeho výstavbu východne od areálu cintorína. Kapacita cintorína bude dostatočná pre nasledujúce obdobie po navrhovanom rozšírení - severným smerom - o susedný pozemok.

i) Výrobné služby

Niektoré z výrobných služieb sú v súčasnosti poskytované súkromnými osobami. V nasledujúcom období sú pre obec najpotrebnejšie stavebné remeslá (murárstvo - pokrývačstvo, tesárstvo, stolárstvo, zámočníctvo, maliarstvo, inštalatérstvo, elektrikárstvo, sklenárstvo).

Hygienicky nezávadné prevádzky si môžu zriadiť živnostníci adaptáciou hosp. objektov priamo pri RD; špinavé, hlučné a priestorovo náročné prevádzky navrhujeme separovať a umiestniť na vyčlenenú plochu pre miestnu výrobu (pri vjazde na hosp. dvor od severu).

j) Verejná správa

Jestvujúci objekt obecného úradu (OcÚ) s požiarnou zbrojnicou je priestorovo poddimenzovaný, navyše pôsobí nereprezentatívne. V ÚPN-O navrhujeme jeho prestavbu s vymiestnením požiarnej zbrojnice do menej exponovanej polohy v obci, napr. do niektorého z hospodárskych objektov býv. Péchyho veľkostatku.

Budúcnosť prevádzky pošty je v súčasnosti už predmetom obchodnej stratégie súkromnej spoločnosti.

Z dôvodu prítomnosti sociálne zaostalých skupín v obci, s ktorými sa zvyčajne spája zvýšená kriminalita, je žiaduce – okrem Jarovnic - zriadenie úradovne polície aj v Hermanovciach. Priestory pre toto zariadenie navrhuje ÚPN-O v objekte kult. domu.

Vyššia občianska vybavenosť

Prípustnú príležitosť na umiestnenie zariadenia vyššej občianskej vybavenosti v obci poskytuje areál pamiatkovochráneného kaštieľa s parkom, objekt susednej kúrie je už v súčasnosti využívaný ako penzión s luxusným ubytovaním a stravovaním

10. Doprava

a) CESTNÁ DOPRAVA

Nadradená cestná sieť

Hermanovce ležia na štátnej ceste III. triedy III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce – Bertotovce, ktorá prepája cesty I/18 a I/68. V zmysle ÚPN VÚC Prešovského kraja - Zmeny a doplnky 2009 je potrebné uvažovať s územnou rezervou na úpravu na cestu II.

triedy s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotoryskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 (križovatka Fričovce), s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany-juh s obchvatmi sídel Ražňany, Jarovnice, Hermanovce (konkrétna kategória cesty nie je v ÚPN VÚC uvedená).

Diaľnica D1 bude viesť cez k.ú. susednej obce Bertotovce, iba 1 km južne od riešeného územia. Platná verzia projektu diaľnice na úseku Fričovce – Svinia neuvažuje v Bertotoviach s prepojením na cestu I/18 mimoúrovňovou križovatkou. Najbližšie to bude možné na križovatke Svinia, resp. Fričovce.

Obchvat Hermanoviec cestou II. triedy je v ÚPN-O navrhnutý po východnom okraji navrhovaného zastavaného územia, a to v kategórii C 9.5/70 (trasa obchvatu doteraz nebola riešená špecifickou dopravnoprojektovou dokumentáciou). Vedenie trasy má umožniť urbanizáciu lukratívnej lokality za cintorínom a ZŠ, ako aj výhľadové zriadenie výrobnéj zóny nadmiestneho významu. v jej susedstve.

Súčasná cesta III/5439 má na svojom prieťahu riešeným územím niekoľko bodových a líniových dopravných závad. Najväčšou je nevyhovujúci smerový oblúk pri vjazde do obce od Bertotoviec; ten bude zlikvidovaný vytvorením križovatky v tvare T s navrhovaným nadradeným obchvatom. ÚPN-O uvažuje upraviť súčasnú cestu III/5439 na kategóriu C 7,5/60 (v zastavanom území na kategóriu MZ 8/50 funkčnej triedy B3); navyše sa usiluje zracionalizovať vypojenia miestnych komunikácií na túto cestu a obmedziť počet križovatiek na nevyhnutné minimum.

Hromadná doprava

Autobusy osobnej hromadnej dopravy premávajú v súčasnosti po ceste III/5439; v obci sú 2 obojsmerné autobusové zastávky. Riešenie ÚPN-O počet zastávok rozširuje o 1 obojsmernú autobusovú zastávku na navrhovanom východnom obchvate obce na ceste II. triedy. Zároveň navrhuje na súčasnej trase III/5439 presun zastávky smeru Jarovnice – Bertotovce do polohy mimo rozhládového trojuholníka križovatky tejto cesty s hlavnou miestnou komunikáciou z centra obce. So zachádzaním autobusov do centra návrh neuvažuje; prejazd obcou by si vyžiadal rozsiahly zásah do majetkoprávných pomerov u príľahlej zástavby vyvolaný potrebou rozšírenia komunikácie.

Na všetkých autobusových zastávkach sú riešené samostatné zastávkové pruhy.

Miestne obslužné a účelové komunikácie

V súlade so zásadami verejného dopravného vybavenia v zmysle platného stavebného zákona návrh zabezpečuje vyhovujúci príjazd ku všetkým jestv. i novonavrhnutým objektom.

Nové miestne komunikácie sú navrhované v zmysle STN 736110 v kategórii MO 6,5/30 a MOK 3,75/30 (s výhybňami); u slepých komunikácií sú navrhnuté obrátky.

Jestvujúce miestne komunikácie navrhujeme rovnako šírkoivo upraviť podľa uvedenej STN, a to v závislosti od priestorových možností.

Nevyhovujúci prevoz exkrementov živočíšnej výroby cez centrum (z hosp. dvora situovaného na záp. okraji zast. územia na poľné hnojisko umiestnené východne od intravilánu) rieši ÚPN-O výstavbou novej účelovej komunikácie severným obchvatom. U výhľadovej plochy výroby nadmiestneho významu vo východnej časti katastra (pri poľnom hnojisku), kde sa predpokladá kamiónová doprava, sa rezervuje priestor pre rozšírenie existujúcej účelovej komunikácie, ktorá sa vypojí z navrhovaného obchvatu obce.

Parkovacie plochy, garáže

Parkovacie miesta existujú iba pred nákupným strediskom (slúžia aj pre OcÚ) a oproti kostolu, nie sú však horizontálne vyznačené.

Chýbajú predovšetkým odstavné stánia pred ďalšími zariadeniami občianskej vybavenosti: pred ZŠ, pred cintorínom s navrhovaným domom smútku, ale tiež pri futbalovom areáli. Návrh odstraňuje tento nedostatok vytvorením niekoľkých nových verejných parkovísk tak, aby flexibilne slúžili viacerým zariadeniam OV počas celého dňa.

Prehľad odstavných a parkovacích miest podľa lokalít:

Lokalita	Počet stání jestv.	navrhovaných
Nákup. stredisko + rešt.; OcÚ; MŠ	12	
Kult. stredisko + zar. služieb		11
Kostol; zdrav. stredisko	8	
Cintorín + dom smútku		8
Zákl. škola		8
Šatne + šport. klub	6	
Futb. ihrisko		8 + 1 bus
Infocentrum		4
Spolu	26	39 + 1 bus

Parkoviská pre ďalšie prevádzky výroby, predaja a služieb sa uvažujú v rámci jednotlivých súkromných pozemkov.

Garáže je navrhované riešiť v spoločnej hmote v rámci rodinných, resp. bytových domov.

b) ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Riešeným územím železničná trať neprechádza. Najbližšia žel. zastávka aj stanica, a to na trati Prešov – Plaveč, je v meste Sabinov.

c) LETECKÁ DOPRAVA

V riešenom - a ani v záujmovom území sa letisková plocha nenachádza. Najbližšie letisko je v Ražňanoch; náletové roviny však nezasahujú do rieš. územia.

d) CYKLISTICKÁ DOPRAVA

ÚPN-O sa v svojom riešení napája na cyklotrasu navrhovanú v ÚPN VÚC. Z Ražňan by viedla odbočka - po exist. telese cesty III/5439 - do Jarovnic, Hermanoviec (so zachádzkou do centra obce), Bertotoviec a Hendrichoviec. (Spojenie cyklistickým chodníkom posledných 2 obcí - s možnosťou pokračovania do Lipoviec - je v schválenom ÚPN-O Bertotovce).

e) PEŠIE KOMUNIKÁCIE

Pozdĺž štátnej cesty III/5439 nie je vybudovaný chodník, čo výrazne znižuje bezpečnosť cestnej premávky. Chodníky nie sú vybudované ani pozdĺž miestnych komunikácií; krátke pešie prepojenia existujú iba v centre pri kostole a pri vstupe na hosp. dvor od východu.

V ÚPN-O je navrhovaný spojitý jednostranný chodník pozdĺž cesty III/5439 (budúcej cesty II. triedy) od hornej po dolnú zastávku; na úseku s existujúcou zástavbou RD je chodník obojstranný. Tiež pozdĺž hlavných miestnych komunikácií sú k hlavným zariadeniam obč. vybavenosti riešené aspoň jednostranné chodníky.

ÚPN-O tiež navrhuje napojenie obce značkovým turistickým chodníkom na jestvujúcu turistickú trasu – smer Buče.

f) HLUKOVÉ POMERY

Hluk na ceste II. triedy (upravenej ceste III/5439)

Výpočet je vykonaný podľa Metodických pokynov pre výpočet hluku z dopravy (VÚVA Praha, UP Brno, 1991), a to pre dennú dobu vo výške 2 m nad terénom. Údaje o intenzite dopravy sú prevzaté zo Sčítania dopravy na ceste III/5439 v r. 2005, pričom pre určenie intenzity v r. 2035 (10 rokov po návrhovom roku 2025) boli použité navyšujúce koeficienty z porovnania údajov sčítaní dopravy v r.1985 a 2005.

Intenzita dopravy na upravenej ceste III/5439 - sčítací úsek 04366 Bertotovce - Jarovnice, kde sa nachádzajú aj Hermanovce:

rok	1985	2005	2035 (2025+10)
T – nákladné automobily a prívesy	145	170	350 vozidiel/24hod.
O – osobné a dodávkové automobily	179	679	1881 „
M – motocykle		2	4 „
Celkom (S - počet skutočných vozidiel):	324	851	2235 vozidiel/24hod

$$\text{podiel nákl. dopravy r. 2005: } N\% = \frac{T}{S} \cdot 100 = \frac{170}{851} \cdot 100 = 19,98\%$$

$$\text{podiel nákl. dopravy r.2035: } N\% = \frac{T}{S} \cdot 100 = \frac{350}{2235} \cdot 100 = 15,66\%$$

$$\text{priemerná denná hodinová intenzita dopravy r.2035 } n_d = \frac{S}{16} \cdot 0,93 = \frac{2235}{16} \cdot 0,93 = 130 \text{ voz./hod}$$

Úsek A-B: hranica k.ú. Bertotovce – križovatka so starou cestou III/5439 pri moste

výpočtová rýchlosť $v=70$ km/hod (pre max. povolenú rýchlosť 90 km/hod); $F_1 = 3,5$; pozdĺžny sklon cesty $s=2,5\%$; asfaltový kryt

$$F_1^P = 3,5 : \left(-\frac{13,081}{v} + 5,497 \right) = 3,5 : \left(-\frac{13,081}{70} + 5,497 \right) = 0,66$$

$$F_2 = 1,13; F_3 = 1,0; n_d = 130 \text{ voz./hod.}$$

$$X = F_1^P \cdot F_2 \cdot F_3 \cdot n_d = 0,66 \cdot 1,13 \cdot 1,0 \cdot 130 = 96,954$$

$Y = 10 \cdot \log X + 40 = 10 \cdot \log 96,954 + 40 = \underline{59,9 \text{ dB (A)}}$ - ekv. hladina hluku vo vzd. 7,5 m od osi cesty

Úsek B-C: križovatka so starou cestou III/5439 pri moste – križovatka na východnom obchvate

výpočtová rýchlosť - a teda aj F_1^P bez zmeny; pozdĺžny sklon cesty 5,5%; asfaltový kryt

$F_1^P = 0,66$; $F_2 = 1,40$; $F_3 = 1,0$; $n_d = 130 \text{ voz./hod.}$

$X = F_1^P \cdot F_2 \cdot F_3 \cdot n_d = 0,66 \cdot 1,40 \cdot 1,0 \cdot 130 = 120,120$

$Y = 10 \cdot \log X + 40 = 10 \cdot \log 120,12 + 40 = \underline{60,8 \text{ dB (A)}}$

Úsek C-D: križovatka na východnom obchvate – vrchol stúpania (350 m pred k.ú. Jarovnice)

výpočtová rýchlosť - a teda aj F_1^P bez zmeny; pozdĺžny sklon cesty 3,6%; asfaltový kryt

$F_1^P = 0,66$; $F_2 = 1,21$; $F_3 = 1,0$; $n_d = 130 \text{ voz./hod.}$

$X = F_1^P \cdot F_2 \cdot F_3 \cdot n_d = 0,66 \cdot 1,21 \cdot 1,0 \cdot 130 = 103,818$

$Y = 10 \cdot \log X + 40 = 10 \cdot \log 103,818 + 40 = \underline{60,2 \text{ dB (A)}}$

Vo výkresoch č. 3, 4 sú vyznačené izofóny prípustného denného hluku 60 dB pre obytnú zástavbu, resp. 50 dB pre školské a zdrav. zariadenia – šíreného nad pohltivým terénom vo výške 5 m (2. nadzem. podl.). Z vykreslených izofón vyplýva, že v pásme prekročenia medzných hladín hluku sa nenachádzajú a ani nenavrhujú nové objekty bývania, resp. školské a zdrav. zariadenia.

g) OCHRANNÉ PÁSMA

Pozdĺž cesty II. triedy je potrebné v zmysle cestného zákona č. 135/1965 mimo zastavanej časti obce rešpektovať ochranné pásmo v šírke 25 m na obe strany od osi príľahlého jazdného pruhu; pozdĺž cesty III. triedy (súčasnnej trasy III/5439) v šírke 20 m.

11. Vodné hospodárstvo

a) ÚPRAVA TOKOV

Rozbor súčasného stavu:

Hermanovský potok, ktorý preteká obcou, nie je zregulovaný (výnimku tvorí krátky úsek pri nákupnom stredisku v centre, kde je upravený pravý breh v dĺžke asi 50 m). Zregulované nie sú ani 2 jeho hlavné prítoky – bezmenný pravostranný a bezmenný ľavostranný potok. Čistota tokov sa formou trvalého monitoringu nesleduje.

Návrh tech. riešenia:

Na ochranu riešeného územia pred prívalovými vodami navrhujeme vykonať úpravu Hermanovského potoka a miestnych potokov v zastavanom území obce s dimenzovaním na prietok 100-ročnej vody Q_{100} . Na začiatku úprav tokov je potrebné vybudovať prehrádzky na zachytenie splavenín.

Pri sútoku Hermanovského potoka s ľavostranným miestnym potokom, kde sa nachádzajú chatrče rómske osady, ÚPN-O navrhuje likvidáciu celej tejto provizórnej štruktúry. Plochu po sanácii navrhuje využívať ako územie prirodzenej akumulácie povodňových prietokov, kde bude nízko hodnotná verejná zeleň, príp. ihriská.

Na svahoch - nad obytnou zástavbou – bude potrebné vybudovať záchytné priekopy.

Úpravu tokov a záchytných priekop je potrebné vybudovať čo najjednoduchšie - polovegetačne.

Ochranné pásma:

V zmysle §49 ods.(2) zákona o vodách č. 364/2004 a platnej STN sú pobrežné pozemky pri vodohospodársky významnom vodnom toku pozemky do 10,0 m od brehovej čiary; pri drobných vodných tokoch do 5,0 m od brehovej čiary.

Pre potreby úpravy a údržby koryta Hermanovského potoka a jeho prítokov je teda potrebné ponechať pozdĺž oboch brehov voľný nezastavaný pás o šírke min. 5 m.

b) ZÁSBOVANIE VODOU

Rozbor súčasného stavu

V obci je vybudovaný verejný vodovod, presnejšie niekoľko skupinových vodovodov, ktoré využívajú miestne vodné zdroje.

Prvý vodovod mali 2 obytné ulice Pod hosp. dvorom, neskôr IBV Nad ihriskom. Vlastný vodovod má tiež hospodársky dvor. Všetky tieto vodovody majú samostatný vodný zdroj i akumuláciu, výdatnosť zdrojov nie je známa.

V r. 2004 bol spracovaný Projekt stavby Infraštruktúra rómskej osady – obec Hermanovce (ISPO s.r.o. Prešov) a r. 2005 Projekt stavby Rozšírenie vodovodu Hermanovce (Druprojekt IPZ Prešov). Prvý z nich využíva vodný zdroj vo Vlčej doline s výdatnosťou 2,5 l/s, rieši prívodné výtlačné potrubie D 90 i akumuláciu vody v zemnom vodojeme kapacity 150 m³ (s kótou dna 564,00 m n.m.). Druhý projekt rieši iba rozšírenie rozvodnej siete do lokalít s existujúcou zástavbou bez toho, že by sa zaoberal zdrojom pitnej vody.

Vodné zdroje nemajú vybudované ochranné pásma 1. a 2. stupňa.

Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond:

Je vykonaný podľa Vyhl. Min. ŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo 14. 11. 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o tech. požiadavkách na návrh vodovodov a kanalizácií v projekt. dokumentácii.

Špecifická potreba vody :

Byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom:	135 l/osoba,deň (70% obyv.)
Ost. byty pripojené na ver. vodovod, vrát. bytov so sprch. kútom:	100 l/osoba,deň (30% obyv.)
Základná vybavenosť - obec do 1000 obyv:	15 l/osoba,deň
- obec 1000 - 5000 obyv.:	25 l/osoba,deň
aprox. hodnota	15,5 l/osoba,deň
Spolu:	0,7 . 135 + 0,3 . 100 + 15,5 =
Obec má vybudovanú verejnú kanalizáciu.	<u>140,0</u> l/osoba,deň

Priemerná potreba vody Q_p (l/s):

r.2005:	1539 ob. x 140,0 l/os.d = 215460 l/deň = 2,49 l/s
r.2025:	1750 ob. x 140,0 l/os.d = 245000 l/deň = 2,83 l/s
r.2035:	1900 ob. x 140,0 l/os.d = 266000 l/deň = 3,08 l/s

Maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ (pre obce s 1000 - 5000 obyv. $k_d = 1,6$) (l/s):

r.2005:	215460 l/deň x 1,6 = 344736 l/deň = 3,99 l/s
r.2025:	245000 l/deň x 1,6 = 392000 l/deň = 4,53 l/s
r.2035:	266000 l/deň x 1,6 = 425600 l/deň = 4,92 l/s

Pričom k_d = súčiniteľ dennej nerovnomernosti.

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h = Q_m \times k_h$ ($k_h = 1,8$):

r.2005:	344736 l/deň x 1,8 = 620524,8 l/deň = 7,18 l/s
r.2025:	392000 l/deň x 1,8 = 705600 l/deň = 8,16 l/s
r.2035:	425600 l/deň x 1,8 = 766080 l/deň = 8,86 l/s

Pričom k_h = súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti.

Ročná potreba pitnej vody:

r.2005:	$Q_r = Q_p \times 365 = 215460 \times 365 = 78642,9 \text{ m}^3/\text{rok}$
r.2025:	$Q_r = Q_p \times 365 = 245000 \times 365 = 89425,0 \text{ m}^3/\text{rok}$
r.2035:	$Q_r = Q_p \times 365 = 266000 \times 365 = 97090,0 \text{ m}^3/\text{rok}$

Potreba požiarnej vody $Q_{pož}$:

Podľa STN 73 0873 Požiarne vodovod čl.21 je potreba požiarnej vody pre byt. výstavbu do 3 nadzem. podlaží 6,7 l/s. Podľa čl.36 tejto normy je výpočtová doba trvania požiaru v obci, kde nie je stála požiarne pohotovosť, 3 hodiny.

$$Q_{pož} = 6,7 \text{ l/s} \times 3 \text{ h} = 72,4 \text{ m}^3$$

Potrebný hydrodynamický tlak (min.):

Podľa STN 92 0400, najnepriaznivejšie umiestnené odberné miesto má mať hydrostatický pretlak 0,25 MPa. Podľa STN 75 5401, pri zástavbe do dvoch nadzemných podlaží stačí pretlak 0,15 MPa. Podľa STN 75 5401, maximálny pretlak v najnižších miestach siete nemá prevyšovať 0,6 MPa max. 0,7 MPa.

Výpočet objemu vodojemu $Q_v = Q_m \times 0,6$ (min. 60%) + Q_{poz} :

$$r. 2005: 344,736 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,6 + 72,4 \text{ m}^3 = 279,2 \text{ m}^3$$

$$r. 2035: 425,6 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,6 + 72,4 \text{ m}^3 = 327,7 \text{ m}^3$$

Posúdenie daného územia:

Kóta dna vodojemu	150 m ³		564,00 m n.m.
I. tlakové pásmo:	Kóta max. zástavby		544,00 m.n.m.
	Kóta min. zástavby		494,00 m n.m.
II. tlakové pásmo:	Kóta max. zástavby		494,00 m n.m.
	Kóta min. zástavby		461,50 m n.m.
III. tlakové pásmo:	Kóta max. zástavby		461,50 m n.m.
	Kóta min. zástavby		424,00 m n.m.

Posúdenie kapacity vodojemu a tlakových pomerov, návrh tech. riešenia:

Vodojem objemu 150 m³ kapacitne nepostačuje pre r. 2035 (10 rokov po návrhovom roku ÚPN-O). Navrhované je zvýšenie kapacity vodojemu o 150 m³, t.j. na 300 m³ (predpokladá sa ešte existencia akumulácie pri lokálnych vodných zdrojoch juhozápadne od hosp. dvora kapacity do 30 m³). Vodojem bude zásobovať jestvujúcu a navrhovanú zástavbu v I., II. a III. tlakovom pásme.

Návrh technického riešenia:

U existujúcich miestnych vodných zdrojov je potrebné vymedziť (vo vodohosp. konaní) pásma hygienickej ochrany (PHO) 1. a 2. stupňa.

Pre spoľahlivé zásobovanie obce pitnou vodou v budúcnosti bude potrebné spracovať projekt ďalšieho rozšírenia vodovodu. Predtým však bude nutné zabezpečiť doplňujúci vodný zdroj – na základe vypočítanej max. dennej potreby (4,92 l/s) ide o doplň. zdroj zhruba rovnakej výdatnosti ako exist. studňa vo Vlčej doline (2,5 l/s). V prípade, že po vykonaní hydrogeologických prác sa nenájde vyhovujúci miestny zdroj, je potrebné zrealizovať odbočku z Prešovského skupinového vodovodu v zmysle ÚPN VÚC v trase Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce – Bertotovce. Ten bude mať charakter doplňujúceho (nie hlavného) vodného zdroja aj pre ostatné obce na trase, keďže uvedené sídla rovnako uvažujú s prednostným využitím vlastných vodných zdrojov.

Pre navrhovanú zástavbu sa rozšíria rozvodné potrubia D 110 mm, ktoré sa pripoja na jestvujúce a vyprojektované trasy. Potrubia budú vedené v zelenom páse alebo v chodníku. Rozvodné vodovodné potrubia navrhujeme zaokrúhovať tak, aby spoľahlivo zásobovali nových i starých odberateľov.

c) ODKANALIZOVANIE

Splašková kanalizácia

Obec má vybudovanú verejnú kanalizáciu, ale z dôvodu nedokončenia ČOV v obci Bertotovce nie je funkčná. Kanalizačné zberač z Hermanoviec - trasovaný medzi Hermanovským potokom a cestou III/5439 - je zaustený do kanalizačného systému Bertotoviec, kde sa majú zo západného smeru napojiť aj Hendrichovce. ČOV Bertotovce situovaná pri recipiente Svinka má projektovanú kapacitu 2000 EO; má byť zapojená do centrálného dispečingu mikroregiónu Ekotorysa.

Poľnohospodárske družstvo na hospodárskom dvore má vybudovanú vlastnú kanalizáciu zaústenú do žumpy; obsah žumpy sa používa na hnojenie.

Samostatné odkanalizovanie má tiež základná škola (ZŠ), a to do septiku - s vyústením do bezmenného potoka (ľavostranného prítoku Hermanovského potoka). ÚPN-O navrhuje splašky zo ZŠ presmerovať do obecnej kanalizácie.

Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami a rigolmi, ktoré sú zaústené do čiastočne miestnych potokov.

Výpočet množstva splaškových vôd podľa STN 75 6701 v roku 2035 (10 rokov po návrhovom roku ÚPN-O):

Max. prietok splaškových vôd: $Q_{h\max} = k_{h\max} \times Q_{24} = 3,0 \times 3,08 \text{ l/s} = 9,24 \text{ l/s}$

Min. prietok splaškových vôd: $Q_{h\min} = k_{h\min} \times Q_{24} = 0,6 \times 3,08 \text{ l/s} = 1,85 \text{ l/s}$

Pričom $k_{h\max}$ a $k_{h\min}$ sú súčinitele hodinovej nerovnomernosti podľa STN 73 6701, Tab. 1;

Q_{24} je priemerný denný prietok (prevzatý údaj Q_p z časti Zásob. vodou - priem. potreba vody).

Minimálny spád splaškovej kanalizácie s ohľadom na unášaciu silu podľa STN 73 6101 je pre DN 300 spád 4,9 ‰ s $Q_{\max} = 64,3 \text{ l/s}$ a $v_{\max} = 0,91 \text{ m/s}$.

Výpočet množstva BSK₅: $1900 \text{ ob.} \times 60 \text{ g/ob.d} = 114000 \text{ g/d} \times 365 = 41610 \text{ kg/rok}$

Návrh tech. riešenia:

Je nutné dobudovať spoločnú ČOV v obci Bertotovce.

Nové trasy v novonavrhnutých lokalitách zástavby je potrebné napojiť na existujúce vetvy verejnej splaškovej kanalizácie.

Dažďová kanalizácia

Dažďové vody sa v čo najväčšej miere ponechajú na vsiaknutie do terénu. Terén navrhujeme vyspádovať tak, aby nevsiaknuté dažďové vody boli odvedené do rigolov, priekop, dažďovej kanalizácie, a následne do potokov.

Nové cesty budú odvodnené cez uličné vpuste do dažďovej kanalizácie DN 300 a 400 mm s vyústením do potokov.

Nad novonavrhovanou obytnou zástavbou - vzhľadom k svahovitému terénu - navrhujeme vo všetkých lokalitách zrealizovať záchytné priekopy.

Ochranné pásmo:

K bezprostrednej ochrane verejného vodovodu alebo verejných kanalizácií pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti sa vymedzuje pásmo ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Podľa zákona č. 442/2002 Z.z., §19 odstavec (2) pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

12. Zásobovanie plynom

Rozbor súčasného stavu:

Obec je plynofikovaná. Zdrojom plynu je VTL plynovod DN 100, PN 4,0 MPa V. Šariš - Svinia - Lažany, kde je regulačná stanica s kapacitou 1200 m³/h. Odtiaľ je vybudovaný STL plynovod po trase Lažany - Jarovnice - Hermanovce – Bertotovce, kde dochádza k prepojeniu s vetvou STL plynovodu Široké – Fričovce – Hendrichovce - Bertotovce. Rozvody v obci sú stredotlaké; plynové potrubia sú nové, s kapacitnou rezervou aj pre rozvoj obce.

Návrh tech. riešenia

V ÚPN-O navrhujeme plynofikovať tiež nové obytné skupiny so štandardným bývaním; plyn je vhodné využívať na kúrenie i varenie.

Bývanie s nižším štandardom sa nepredpokladá vybaviť plynom.

Pre navrhovanú zástavbu sa rozšíria STL plynovody D 90 až 50 mm, ktoré sa pripoja na jestvujúce plynovody. Trasovanie plynovodov je v zelenom páse alebo chodníku. Na základe riešenia navrhujeme plynovodné potrubia maximálne zaokrhovať tak, aby spoľahlivo zásobovalo navrhované objekty.

Ochranné pásmo:

Podľa Z. z. č. 70/1998, § 27 odstavec (2) ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia takáto:

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm.
- 1 m pre nízkotlakové a strednotlakové plynovody a plynovodné prípojky, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce.

13. Elektrická energia

Stav

Hermanovce sú zásobované el. energiou zo 6 trafostaníc (TS1 až TS6) napojených VN prípojkami z 22 kV vedenia Prešov – Lipany č. 526, resp. č. 604.

Popis existujúcich trafostaníc pre maloodber:

Označ.	Miesto	typ TS	Výkon (kVA)	kapacita TS
TS1	Pri cintoríne	stožiarová betónová C2 ^{1/2}	250 kVA	400 kVA
TS2	Pod hosp. dvorom	stožiarová betónová 4-stĺp.	250 kVA	400 kVA
TS3	Pri zákl. škole	ocelová mrežová	160 kVA	160 kVA
TS4	JZ okraj intravilánu	stožiarová betónová C2 ^{1/2}	250 kVA	400 kVA
TS5	Pri rómskych bytoch	stožiarová betónová C2 ^{1/2}	250 kVA	400 kVA
TS6	SV okraj intravilánu	stožiarová betónová C2 ^{1/2}	160 kVA	400 kVA
Spolu			1320 kVA	2160 kVA

Nadradená el. sieť VVN

Riešeným územím v súčasnosti neprechádza žiadna trasa vzdušného el. vedenia VVN.

V zmysle ÚPN VÚC – zmeny a doplnky 2009 má východným okrajom k.ú. Hermanovce viesť vzdušné el. vedenie VVN 2x110 kV prepájajúce ES Kropachy a ES Lipany (s novou el. stanicou Šariš v k.ú. Chmiňany). Návrh ÚPN-O Hermanovce rešpektuje tento zámer.

Sekundárne rozvody NN

Sekundárne rozvody NN sú prevažne vzdušné, zmontované z lán AIFe o prierezoch 25 až 70 mm², zväčša na betónových stĺpoch. Rozvody NN vyvedené z TS5 k novým bytom nižšieho štandardu v južnej časti obce sú káblové, ďalej pokračujú ako vzdušné na ŽB stĺpoch, z nich znovu káblom ku skupinovým elektromerovým rozvádzačom.

Celá sieť je v uspokojivom technickom stave.

Verejné osvetlenie (VO)

Ramienkové svietidlá VO sú upevnené na betónových stožiaroch vzdušného NN vedenia pod vodičmi NN siete, sú ovládané časovými spínačmi z rozvádzačov trafostaníc.

Návrh

a) Výpočet potrebného el. výkonu pre bytový fond:

Výpočet el. výkonu je spracovaný podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu č. 2, vydaných Slovenskými energetickými podnikmi v r.1983. Podľa týchto Pravidiel - tab. č.3 bude zaťaženie na byt nasledovné:

- v kategórii A: $P_{S1} = 1,7$ kVA
- v kategórii B1: $P_{S2} = 2,4$ kVA
- v kategórii B2: $P_{S2} = 3,0$ kVA
- v kategórii C1: $P_{S3} = 7,0$ kVA

V obci je zavedený zemný plyn, ktorý sa využíva na varenie a vykurovanie. Preto ako prevažujúcu uvažujeme elektrizačnú kategóriu A v zmysle STN 332130. Podľa čl. 4.1 tejto normy v bytoch

kategórie A sa elektrina používa na osvetlenie a na drobné domáce spotrebiče, pričom príkon žiadneho spotrebiča nepresahuje 3,5 kVA. Byty kategórie B1 využívajú elektrinu aj na ohrev TÚV, byty kategórie B2 aj na varenie a ohrev TÚV, byty kategórie C1 aj na vykurovanie.

$n = 500$ ... celkový počet bytov k návrhovému r. 2025

- v kategórii A 56 % b.j.: $n_1 = 275$ b.j.; $P_1 = P_{S1} \cdot n_1 = 1,7 \cdot 280 = 476$ kVA

- v kateg. B1 35 % b.j. (o.i. aj byty s niž. štand.): $n_2 = 175$ b.j.; $P_2 = P_{S2} \cdot n_2 = 2,4 \cdot 175 = 420$ kVA

- v kategórii B2 7 % b.j.: $n_3 = 35$ b.j.; $P_3 = P_{S3} \cdot n_3 = 3,0 \cdot 35 = 105$ kVA

- v kategórii C1 2 % b.j.: $n_4 = 10$ b.j.; $P_4 = P_{S4} \cdot n_4 = 7,0 \cdot 10 = 70$ kVA

Celkové podielové zaťaženie bytového fondu:

$S_{\text{byt}} = P_1 + P_2 + P_3 + P_4 = 476 + 420 + 105 + 70 = \underline{1071 \text{ kVA}}$

b) Podielové zaťaženie pre občiansku a technickú vybavenosť + výrobu a služby:

názov objektu	počet úč.j.x j.spotr.	P_i (kVA)	koef. b_n	P_d (kVA)
MŠ 2-triedna	60 miest x 0,25 kVA	15	0,6	9,0
MŠ špec. 1- triedna	30 miest x 0,25 kVA	7,5	0,6	4,5
ZŠ pre 1.- 9. roč.	9 tried x 6 kVA	54	0,6	32,4
ZŠ špec. pre 1.- 5. roč.	5 tried x 6 kVA	30	0,6	18,0
Komunitné centrum	120 m ² x 0,05 kVA	6	0,6	3,6
Kult. stredisko + zar. služieb	580 m ² x 0,05 kVA	29	0,6	17,4
Nákup. stredisko + rešt.	680 m ² x 0,075 kVA	51	0,6	30,6
OcÚ	160 m ² x 0,1 kVA	16	0,6	9,6
Kostol	200m ² x 0,05 kVA	10	0,6	6,0
Farský úrad	290m ² x 0,05 kVA	14,5	0,6	7,3
Šatne, šport. klub	200m ² x 0,05 kVA	10	0,6	6,0
Penzión	200m ² x 0,05 kVA	10	0,6	6,0
Zdrav. stredisko 2-obvod.	180 m ² x 0,1 kVA	18	0,6	10,8
Dom nádeje (smútku)	120m ² x 0,05 kVA	6	0,6	3,6
Verejné osvetlenie		12	1	12,0
Ver. vodovod - výtlak		3,5	1	3,5
Telekom. stanica		3,5	1	3,5
Výrobné zariadenia				
Hosp. dvor - živočíšna výr.		20	0,7	14,0
- ost. výr. prevádzky		20	0,7	14,0
Súkr. prevádzky služieb pri RD		60	0,6	36,0
Spolu S_{vyb}				247,8

Výsledné podielové zaťaženie:

$P_V = S_{\text{byt}} + S_{\text{vyb}} = 1071 + 247,8 = \underline{1318,8 \text{ kVA}}$

Vzhľadom k tomu, že u časti bytov v obci - v rozsahu 8 % - sa uvažuje so sezónnym (nie trvalým) bývaním, môže byť celkové podielové zaťaženie bytového fondu, a teda aj výsledné podielové zaťaženie reálne znížené:

$P_{V,\text{real}} = S_{\text{byt,real}} + S_{\text{vyb}} = 1071 \cdot 0,92 + 247,8 = 985,4 + 247,8 = \underline{1233,2 \text{ kVA}}$

Pri uvažovaní 30%-nej rezervy v trafostaniciach potrebný výkon trafostaníc bude:

$P_T = P_V \cdot 1,3 = 1318,8 \cdot 1,3 = \underline{1714,4 \text{ kVA}}$

$P_{T,\text{real}} = P_{V,\text{real}} \cdot 1,3 = 1233,2 \cdot 1,3 = \underline{1603,2 \text{ kVA}}$

Súčasný inštalovaný výkon trafostaníc je takmer zhodný s požadovaným výkonom pre návrhové obdobie. Z dôvodu spoľahlivého zásobovania el. energiou v budúcnosti však bude potrebné vytvoriť istú výkonovú rezervu. Preto uvažujeme rekonštruovať trafostanice TS1, TS3 a TS6, ktoré sú najbližšie k lokalitám novonavrhovanej obytnej zástavby.

Návrh transformačných staníc pre r.2025:

Označ.	Miesto	Jestv. stav v kVA	Úprava	Návrh v kVA
--------	--------	-------------------	--------	-------------

TS1	Pri cintoríne	250 kVA		250 kVA
TS2	Pod hosp. dvorom	250 kVA	čiasť. rekonštr.	400 kVA
TS3	Pri zákl. škole	160 kVA	celk. rekonštr.	250 kVA
TS4	JZ okraj intravilánu	250 kVA		250 kVA
TS5	Pri rómskych bytoch	250 kVA		250 kVA
TS6	SV okraj intravilánu	160 kVA	čiasť. rekonštr.	250 kVA
Spolu		1320 kVA		1650 kVA

Celkový navrhovaný výkon v trafostaniciach pre byty a obč. vybavenosť bude:

$$P_C = 1650 \text{ kVA}$$

Výkonová rezerva potom bude:

$$P_R = P_C - P_V = 1650 - 1318,8 = 331,2 \text{ kVA}$$

Primárne vedenie VN

Kvôli uvoľneniu lokality východne od cintorína pre novú IBV, pre ktorú sú tu optimálne predpoklady vzhľadom k prítomnosti dopravnej a tech. infraštruktúry, navrhujeme v tejto časti obce preložku vzdušného el. vedenia VN.

Sekundárne rozvody NN

Nové trasy sekundárnych rozvodov navrhujeme realizovať kábelmi 1-NAYY-J 4x150 mm², ktoré budú uložené v zemi. Prípojky k novým rodinným domom budú realizované cez odbočkové spojky zemným káblom 1-NAYY-J 4x25 mm², cez poistkové skrine s elektromerovým rozvádzačom, umiestneným v oplotení RD v zmysle smernice VSE a.s. č. 9/95.

Existujúce sekundárne vedenie v severnej časti obce navrhujeme v súvislosti s novou IBV posilniť závesným káblom vyvedeným z TS6; nové prepojenia sekundárnej siete na vylepšenie napäťových pomerov (v záp. a sev. časti intravilánu medzi TS2 a TS6) zrealizovať zemným káblom.

Bytové domy, objekty obč. vybavenia väčšieho výkonu ako aj väčšie prevádzky výrobných služieb navrhujeme napojiť priamo z trafostaníc samostatnými káblami.

Verejné osvetlenie (VO)

Verejné osvetlenie nových ulíc je navrhované zemným káblom AYKY-J 4x16 mm², ktorý bude uložený v zemi. Osvetľovacie stožiare budú oceľové, svietidlá výbojkové do 70 W - SHC. Ovládanie VO bude časovými spínačmi, ktoré budú osadené v rozvádzačoch verej. osvetlenia typu RVO. Ovládanie bude automatické.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo vonkajšieho el. vedenia podľa zákona o energetike č. 656/2004 Z.z je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 10 m pri el. vedení VN 22 kV; v súvislých lesných priesekoch 7 m

Ochranné pásmo transformovne VN/NN je vymedzené 10 m od konštrukcie transformovne.

Ochranné pásmo vonkajšieho el. vedenia NN s napätím do 1 kV je od 1 m do 0,5 m - v závislosti od druhu objektu (v zmysle STN 333300, čl. 4.14 až 4.51).

Ochranné pásmo podzemného kábelového 22 kV i 1 kV vedenia je 1 m na každú stranu od plášťa kábla.

V ochrannom pásme vonkajšieho el. vedenia a pod el. vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie.

14. Telekomunikácie

Telefón (TF)

Hermanovce z hľadiska telefónneho rozvodu patria do primárnej oblasti Prešov; automatická telefónna ústredňa (ATÚ) sa nachádza v Jarovniciach. Z nej je pozdĺž cesty III/5439 v zemi vedený miestny TF kábel do objektu poštovej prevádzky v obci a odtiaľ k východnému vstupu do kaštieľa; zvyšné TF rozvody sú vzdušné. Na drev. stĺpoch sú umiestnené účastnícke rozvádzače (UR); od nich sú vyvedené závesné telefónne káble k jednotlivým účastníkom.

Stupeň telefonizácie je nízky (10-20%).

Podľa zistení u správcu siete - ST a.s. pobočka Prešov, riešeným územím neprechádzajú diaľkové káble.

ÚPN-O umožňuje v návrhovom období - navzdory rozvoju bezdrôtových telefónov - rozšírenie účastníckych telefónnych staníc v novonavrhnutých lokalitách realizáciou nových vetiev. TF rozvody navrhujeme zakabelizovať. Výstavbu telef. káblového rozvodu je potrebné realizovať podľa projektu, ktorý zabezpečí vlastníka a správca telefónnej siete.

Telekomunikačné rozvody navrhujeme zahrnúť medzi verejnoprospešné stavby.

Obecný úrad bude koordinátorom pri realizovaní podzemných inžinierskych sietí (PIS) tak, aby pri rozkopávkach ulíc boli uložené všetky podzemné vedenia súčasne, resp. aby pri križovaní s cestami boli uložené vopred rúry, prípadne tvárnice v súlade s STN 736005.

Miestny rozhlas (MR)

Rozvod MR je vyhotovený vzdušným vedením upevneným na oceľových stĺpoch, sčasti aj na stĺpoch NN vedenia. Na nich sú umiestnené aj reproduktory tak, aby bola zaručená dobrá počuteľnosť vysielania. Rozhlasová ústredňa sa nachádza na obecnom úrade.

V nasledujúcom období navrhujeme riešiť MR bezdrôtovým systémom, reproduktory osadiť na stĺpoch vzdušnej el. siete NN, resp. verejného osvetlenia. MR navrhujeme zaviesť vo všetkých nových lokalitách IBV.

Televízny signál (TVS)

Príjem TVS je zabezpečený prostredníctvom individuálnych TV antén z televízneho vykrývača, ktorý je vybudovaný nad obcou; kvalita signálu je dobrá.

V návrhovom období predpokladáme rovnaký spôsob príjmu TVS.

Ochranné pásma

Pre vzdušné telekom. vedenia ochranné pásma určuje STN 333300 v časti 6: Križovanie a súbeh vzdušných telekom. vedení s vedeniami NN, VN a VVN.

U káblových telekom. vedení je ochranné pásmo 1 m na každú stranu od okraja kábla v zmysle STN 736005 pre súbeh a križovanie podzemných inžinierskych vedení.

15. Záujmy obrany štátu, civilná a požiarňa ochrana

a) Obrana štátu

V riešenom území sa nenachádzajú objekty ani plochy súvisiace so záujmami obrany štátu, požiadavky na ich vytvorenie v ÚPN-O nie sú známe.

b) Civilná ochrana (CO)

Stav

Podľa Sčítania v r. 2001 žilo v obci 1467 obyvateľov, v 330 bytoch (z nich obývaných bolo 292), v 318 domoch. Posledný známy údaj z r. 2005 hovorí o 1535 obyvateľoch

Ukrytie obyvateľstva v súčasnosti je zabezpečené v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne, ich počet nie je známy.

Návrh

CO v ÚPN-O navrhujeme riešiť v súlade so zák. č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a s vyhl. MV SR č. 532/2006 o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotech. požiadaviek a tech. podmienkach zariadení CO v platnom znení.

V zmysle §4 vyhl. č. 532/2006 budovanie ochranných stavieb sa bude vykonávať v bytových domoch a v rodinných domoch s kapacitou do 50 ukryvaných osôb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne (JÚBS). Bytové domy s kapacitou nad 50 osôb sa nenavrhujú.

Základná škola vo východnej časti obce má byť vybavená plynotesným úkrytom s kapacitou pre 200 ukryvaných osôb. U ostatných objektov a zariadení občianskej vybavenosti, miestnej výroby a služieb nepredpokladáme sústredenie viac ako 50 osôb, a preto tu navrhujeme ukrytie v JÚBS, v každom zariadení jednotlivo.

K návrhovému roku 2025 predpokladáme v obci 1750 obyvateľov, 500 bytov (z nich 460 trvale obývaných, 40 obývaných sezónne), novú výstavbu v rozsahu 180 bytov (172 v rod. domoch, 8 v bytových domoch), na lokalitách uvedených v kap. 6. Celkovo by teda malo byť v lokalitách s obytnou zástavbou aspoň 40 JÚBS, z toho 10 nových. Ich umiestnenie v konkrétnych objektoch má byť riešené v podrobnejších stupňoch na úrovni územných plánov zón (ÚPN-Z).

Stavby v zmysle §3 b) vyhlášky sa v katastri nenachádzajú a ani v budúcnosti sa s nimi neuvažuje.

c) Ochrana pred povodňami

V ÚPN-O (pozri kapitolu 11.a) sú navrhnuté protipovodňové opatrenia na ochranu celého zastavaného územia – jestvujúceho aj novonavrhnutého

d) Požiarna ochrana (PO)

Urbanistický návrh zástavby umožňuje prízjazd požiarnych vozidiel po komunikácii min. šírky 3 m ku každému objektu do vzdialenosti 20 m.

V kapitole Zásobovanie vodou (11.b) je riešené potrebné množstvo vody aj na požiarné účely.

16. Životné prostredie

a) Ovzdušie

Obec leží mimo globálnych zdrojov priemyselných emisií, veľké zdroje znečistenia ovzdušia nie sú ani priamo v obci. Plynofikované sú v podstate všetky lokality so štandardnou obytnou zástavbou. V návrhovom období je žiaduce podporovať vykurovanie objektov na báze zemného plynu; vykurovanie tuhým palivom sa predpokladá iba u bytov s nižším štandardom.

b) Čistota vody

Čistota Hermanovského potoka je najkritickejšia pri starej rímskej osade (pri sútoku s ľavostranným miestnym potokom), pretože jednotlivé chatrče nie sú napojené na verejnú kanalizáciu. ÚPN-O navrhuje likvidáciu celej tejto provizórnej štruktúry. Plocha po sanácii sa navrhuje využívať ako územie prirodzenej akumulácie povodňových prietokov, kde bude nízko hodnotná verejná zeleň, príp. ihriská.

Zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu je zabezpečené len u časti obyvateľov obce. ÚPN-O navrhuje dobudovanie verejného vodovodu (v zmysle spracovanej projekt. dokumentácie z r. 2005), využijúc predovš. kapacity miestnych vodných zdrojov. Pre dlhodobejšie riešenie zásobovania obce je potrebné rezervovať priestor pre skupinovú vodovodnú trasu Sabinov – Ražňany – Jarovnice – Hermanovce – Bertotovce (odbočku z Preš. skup. vodovodu v zmysle ÚPN VUC).

Verejná kanalizácia obce je v realizácii; ide o skupinovú kanalizáciu s ČOV v obci Bertotoce. V ÚPN-O navrhujeme jej dobudovanie, pričom napojenie je uvažované kompletne u celej zástavby obce - včítane bytov s nižším štandardom.

c) Pôda

Prejavy erózie pôdy nie sú zaznamenané; pozemky poľnohospodárskej pôdy náchylné na deštrukciu sú využívané ako trvalé trávne porasty (TTP). Na najsvahovitejších pozemkoch s ornou pôdou v severozápadnej i východnej časti katastra sú vybudované odvodnenia, ktoré výrazne znižujú riziko deštrukcie.

V prípade znefunkčnenia odvodnenia, ktoré k návrhovému roku prekročí svoju životnosť, a neefektívnosti investície do jeho údržby - navrhujeme ornú pôdu zatrávniť.

d) Hluk

Hluk v obci bude predovšetkým z premávky na ceste II. triedy (upravenej ceste III/5439 s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných

v hornotorskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 - križovatka Fričovce). Touto problematikou sa zaoberá kapitola 10.f).

Hluk z bodových zdrojov (píla – gátor) navrhujeme eliminovať ich dôsledným opláštením.

e) Odpad

V katastri obce sa nenachádza žiadna skládka, ktorá by vyhovovala zák. č. 223/2001 o odpadoch, a so zriadením takejto skládky sa ani neuvažuje. V riešenom území bude dochádzať predovšetkým k produkcii komunálneho odpadu (KO); nakladanie s KO sa má riadiť Programom odpadového hospodárstva obce a okresu Prešov pre príslušné obdobie. Medziiným je tam stanovené:

- vybaviť obyvateľov dostatočným počtom smetných nádob tak, aby na 1 RD pripadala min. 1 smetná nádoba (110 l)
- zabezpečiť pravidelný odvoz KO na vyhovujúcu skládku
- zlikvidovať všetky divé skládky v intraviláne i v príľahlom extraviláne obce, na postihnutých miestach vykonať rekultiváciu
- zaviesť separovaný zber KO, zameraný na využiteľnosť druhotných surovín a na minimalizáciu produkcie KO, odvážaného na skládku.

Otázku likvidácie KO je potrebné riešiť v koordinácii so susednými sídlami mikroregiónu.

Predpokladané množstvo produkovaného KO v r. 2025 (počet obyvateľov 1750):

I. podľa priemerovania metodiky autorov Petra a Nesvadbu:

(vidiecka výstavba RD s plynom ... 120 kg/osoba/rok)

$$G = 120 \cdot 1750 = 210\,000 \text{ kg}$$

II. podľa metodiky časopisu Odpady č. 4/1992:

(zástavba v oblasti na hranici strednej a podhorskej polohy - nadm. výška 400 až 500 m, so zmieš. vykurovaním ušľachtilými, ale aj tuhými palivami, s možnosťou spaľovať horľavé zložky komunálneho odpadu)

$$G = (5,5 \cdot 35 + 3,0 \cdot 18) \cdot 1750 = 431\,375 \text{ kg}$$

Na nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi z obce je rezervovaná plocha pre obecné kompostovisko.

Likvidáciu nebezpečného odpadu - oddelene vytriedeného domového odpadu s obsahom škodlivín a elektroodpadov je potrebné realizovať v súlade s platným zákonom o odpadoch a v súlade s Programom odpadového hospodárstva obce, resp. okresu.

f) Zeleň

Systém zelene v obci je tvorený najmä súkromnou zeleňou, pomerne výrazne je zastúpená vyhradená zeleň (chránený park, areály OV), menej verejná zeleň. Líniová zeleň je len pozdĺž časti miestnych potokov, ochranná izolačná zeleň okolo areálov buď chýba, alebo je nekompaktná.

Hlavné úlohy pri tvorbe zelene v obci možno zhrnúť do týchto bodov:

- všade tam, kde to umožnia šírkové pomery (šírka zeleného pásu min. 1,5 m) vysadiť pozdĺž komunikácií a miestnych vodných tokov sprievodnú líniovú zeleň
- doplniť enklávy izolačnej zelene na hospodárskom dvore, vo futbalovom areáli, na cintoríne, na pozemkoch ZŠ a MŠ
- navrhnuť spôsob využívania chráneného parku verejnosťou tak, aby bolo súčasne rešpektované súkromné vlastníctvo reštituenta

17. Ochrana prírody a kultúrneho dedičstva, využitie prírodných zdrojov

a) Ochrana prírody, územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny (OPaK) v platnom znení je celý kataster predmetom 1. stupňa ochrany. Územia s vyšším stupňom ochrany, ani územia navrhované do siete NATURA 2000 sa tu nenachádzajú. Prítomné sú však biotopy európskeho a národného významu. Návrh ÚPN-O sa vyhýba zásahom, ktoré by mohli spomínané biotopy poškodiť alebo zničiť uvedomujúc si, že vyžadujú osobitný súhlas príslušného orgánu OPaK spojený s uložením náhradných revitalizačných opatrení, resp. finančnej náhrady.

Ekologicky najhodnotnejšie segmenty z hľadiska krajinej štruktúry, ktoré majú rozhodujúcu úlohu pri plnení ekostabilizačnej funkcie v riešenom území, sú tieto:

- lesy severozápadnej časti katastra
- nelesná stromová a krovinná vegetácia (NSKV) miestnych vodných tokov
- trvalé trávne porasty (TTP) - lúky a pasienky priľahlého extravilánu obce
- záhrady pri rod. domoch

Návrh miestneho systému ekologickej stability (MÚSES), ktorý vychádza z regionálneho ÚSES ÚPN VÚC, tvoria tieto prvky:

1. Regionálne biocentrum (RBC) Bachureň

Hlavnú prírodnú hodnotu tu predstavuje komplex lesov a vrcholových lúk; z lesov dubové bučiny a jedľové bučiny so smrekovcom.

Tu je potrebné uplatniť zákaz plošného výrubu stromovej vegetácie.

2. Miestne biocentrá (MBC)

Ide o lesné porasty, kde drevinné zloženie je blízke prirodzenej potenciálnej vegetácii (PPV).

V lesoch je potrebné minimalizovať stavebnú činnosť, vylúčiť veľkoplošné holoruby; v alúviách nezasahovať podstatným spôsobom do brehových porastov, nezasypávať korytá a zachovať prietočnosť

3. Miestne biokoridory (MBK)

Ide predovšetkým o sprievodnú zeleň miestnych potokov, kde došlo k najmenšej degradácii – horného toku Hermanovského potoka, o NSKV, niekde aj o širšie lesné enklávy.

V úseku medzi areálom kaštieľa a areálom kostola je potrebné udržiavať pobrežné porasty Hermanovského potoka v kríkových skupinách, aby bol zachovaný priehľad v osi hlavných vstupov oboch objektov, z čoho sa odvíja aj kompozičný princíp historického parku.

Tu je potrebné realizovať dosadbu chýbajúcej a rekonštrukciu narušenej vegetácie.

4. Interakčné prvky (IP)

Ide o trvalé trávne porasty, mokrade, enklávy lesa, NSKV, záhrady. Plnia funkciu protieróznou, retenčnú (TTP), ako aj funkciu biodiverzity (NSKV, mokrade so svojou geobiocenózou).

TTP navrhujeme nerozorávať, mokrade nezasypávať.

Jestvujúce i novonavrhované plochy verejnej zelene v intraviláne obce budú slúžiť na realizáciu náhradnej výsadby za asanovanú zeleň.

b) Kultúrne dedičstvo

V katastri obce Hermanovce sa nachádzajú nasledujúce národné kultúrne pamiatky evidované v registri nehnuteľných kult. pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ÚZPF):

- Klasicistický kaštieľ z 1. tretiny 19. storočia a park (č. ÚZPF 291/1-2)
- Hrob s náhrobníkom (pamätná tabuľa na objekte fary) katolíckeho kňaza Františka Majocha (č. ÚZPF 4257)
- Rímskokatolícky barokový kostol sv. Alžbety vdovy z r. 1650 a súbor náhrobníkov (č. ÚZPF 292/1-2)

Stavebno-historickú hodnotu majú aj niektoré ďalšie objekty, ktoré odporúčame evidovať ako pamätihodností:

- Kúria z konca 18. storočia (parcela č. 210 v susedstve kaštieľa a parku)
- Winklerov dom (p.č. 598/2 v centre obce)
- Kúria (p.č. 59 a 93 v južnej časti obce)

Ucelené súbory objektov s väčšou urbanisticko – architektonickou hodnotou v obci nie sú.

Z archeologických nálezísk v katastri obce sú evidované:

- Historické jadro obce - územie s evidovanými archeolog. nálezmi (1. písomná zmienka o obci k r.1320): areál Rím.-kat. kostola sv. Alžbety (ľudské kosti a keramika z neskorého stredoveku až novoveku)
  - Poloha Mihókova lúka (Vlčia dolina) severne od obce – sídlisko z doby železnej
- Podmienky ochrany týchto archeolog. nálezísk v územnom a stavebnom konaní zabezpečuje Krajský pamiatkový úrad Prešov.

ÚPN-O v svojom návrhu sa pridáva k požiadavke rešpektovať zákon o ochrane pamiatkového fondu č. 49/2002 a stavebný zákon č. 50/1976, §127, a to najmä:

- pri biologickej a sadovníckej rekonštrukcii chráneného parku, ako aj priľahlých pobrežných porastov

- pri stavebnej rekonštrukcii národných kultúrnych pamiatok

Metodicky a odborne je v tejto oblasti potrebné spolupracovať s kompetentným úradom štátnej správy, ktorým je krajský pamiatkový úrad.

Pri rekonštrukciách ostatných objektov – pamiatkovo nechránených, ako aj pri novostavbách je potrebné uprednostniť tradičné architektonické tvary a materiály.

c) Prírodné zdroje, nerastné suroviny

V katastrálnom území Hermanoviec sa nenachádzajú vyhradené ložiská nerastov. Jediným prírodným zdrojom je biomasa; jej zdrojom sú najmä lesy a tiež poľnohospodársky pôdny fond. Riešenie ÚPN-O sa usiluje o využitie tohto zdroja, na spracovanie biomasy vyčleňuje priestor v rámci plochy miestnej výroby severne od hosp. dvora.

Miestne prírodné zdroje je potrebné využívať racionálne, aby bola zabezpečená ich obnoviteľnosť.

18. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

Pri umiestňovaní objektov obytnej zástavby je potrebné rešpektovať tieto hygienické a bezpečnostné ochranné pásma:

- PHO živ. výroby hosp. dvora: 80 m od ustajň. objektu s kapacitou okolo 100 ks úžitkových zvierat (kráv, ošípaných) resp. 500 ks oviec
200 m od emisného stredu hnojiska

(v zmysle Prílohy č. 9/1986 k Acta hygienica, epidemiologica et microbiologica, str.22)

- PHO od výrobných areálov 50 m (s prevádzkami v neuzavretých - nezakrytých objektoch)
- ochranné pásmo pohrebiska 50 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy (v zmysle zák. č. 470/2005 o pohrebníctve v platnom znení)
- ochranné pásmo pozdĺž cesty II. triedy mimo zastavanej časti obce v šírke 25 m na obe strany od osi príľahlého jazdného pruhu; pozdĺž cesty III. triedy (súč. III/5439) v šírke 20 m
- ochranné pásmo bez zástavby o šírke min. 5 m na účely údržby a opráv pozdĺž oboch brehov Hermanovského potoka a jeho prítokov
- PHO miestnych vodných zdrojov 1. a 2. stupňa, ktoré je potrebné vymedziť vo vodohosp. konaní
- bezpečnostné ochr. pásmo vzdušného el. vedenia VVN 2x110 kV 15 m od krajného vodiča na každú stranu a 10 m u vzdušného el. vedenia VN 22 kV
- ochranné pásmo 50 m pre zástavbu od lesa

Chránené územia sa na riešenom území nevymedzujú.

Ani ďalšie územia vyžadujúce zvýšenú ochranu, napr. územia so stavebnou uzáverou, sa v ÚPN-O nevymedzujú.

19. Vymedzenie zastavaného územia

Nová hranica zastavaného územia má oproti hranici stanovenej k 1. 1. 1990:

- zohľadniť hranicu súčasného skutočne zastavaného územia
- zahrnúť plochy vyčlenené pre rozvoj základných funkcií do r. 2025: bývania, rekreácie, výroby, občianskej a technickej vybavenosti

Úpravu hranice bude potrebné vykonať:

- na severe zahrnutím nových lokalít IBV Severozápad a Severovýchod
- na východe zahrnutím lokality IBV Za cintorínom a pozemku pre dom smútku
- na juhu zahrnutím projekčne pripravenej lokality pre výstavbu zostávajúcich 31 b.j. nižšieho štandardu (z celk. počtu 65 b.j.), pozemku navrhnutého v ÚPN-O pre špec. zákl. školu a zvyšnej lokality pre výstavbu nízkoštan. bytov až k hranici s k.ú. Bertotovce
- na juhozápade zahrnutím IBV Pod futb. ihriskom

20. Verejnoprospešné stavby

Vymedziť plochy je potrebné pre tieto verejnoprospešné stavby, t.j. stavby, na realizáciu ktorých je možné pozemky vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k nim obmedziť v zmysle §108 stavebného zákona č. 50/1976 v znení neskorších zákonov:

- úprava cesty III/5439 na parametre cesty II. triedy s funkciou diaľničného privádzača na D1,

- odstránenie bodových a líniových dopravných závad, vybudovanie samostatných zastávkových pruhov, vybudovanie súvislého chodníka pozdĺž cesty III/5439 a pozdĺž hlavných miestnych komunikácií, rozšírenie jestv., resp. výstavba nových miestnych a účelových komunikácií
- úprava miestnych potokov v zastavanom území, vybudovanie prepážok a záchytných priekop
- verejný vodovod: vybudovanie doplňujúceho vodného zdroja, výstavba resp. rekonštrukcia trás a zariadení, včítane vodojemu; prívod z Prešovského skupinového vodovodu na trase Sabinov – Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce
- splašková a dažďová kanalizácia: dostavba všetkých trás a zariadení
- plynofikácia nových lokalít zástavby
- rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových trás a zariadení el. vedenia VN i NN,
- rekonštrukcia jestv., resp. výstavba nových trás a zariadení telekomunikácií
- výstavba a rekonštrukcia zariadení základnej občianskej vybavenosti s verejným charakterom (verejné školstvo, verejná správa)
- sanácia zdevastovaného územia zameraná na likvidáciu hygienických a ekologických záťaží - lokalita na sútoku Hermanovského potoka a jeho ľavostranného prítoku po likvidácii róm. chatrčí
- stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

21. Spracovanie následnej dokumentácie

Z dôvodu stanovenia presnejších regulatívov zástavby navrhujeme následne preriešiť urbanistickou štúdiou v rozsahu územného plánu zóny:

- a) všetky väčšie lokality s novou obytnou výstavbou
  - IBV Za cintorínom
  - IBV Severozápad
  - IBV Severovýchod
  - IBV Pod futb. ihriskom
  - Lokalita pre výstavbu nízkoštan. bytov pri hranici s k.ú. Bertotovce
- b) novonavrhované rekreačné areály, výrobné komplexy a väčšie zariadenia občianskej vybavenosti so širšími väzbami
  - Areál býv. Péchyho veľkostatku v centre obce
  - Rekreačno-športový areál na SZ okraji obce
  - Rekreačno-športový areál pri Hermanovskom potoku severne od obce
  - Sanácia lokality na sútoku Hermanovského potoka a jeho ľavostranného prítoku po likvidácii róm. chatrčí

22. Závazná časť ÚPN-O

A. Regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

A.1. Regulatívy priestorového usporiadania

- A.1.1. Rešpektovať existujúce funkčné zónovanie, nové priestory pre jednotlivé funkcie riešiť v návaznosti na existujúce funkčné plochy
- A.1.2. Uprednostniť zástavbu lokalít s čiastočne prítomnou, resp. s projekčne pripravenou dopravnou a technickou infraštruktúrou.
- A.1.3. Z priestorového hľadiska nerozvíjať obytnú zástavbu pozdĺž cesty III/5439 (budúcej cesty II. triedy) - z dôvodu vylúčenia priamych vjazdov na pozemky
- A.1.4. Revitalizovať areál býv. Péchyho veľkostatku v centre obce, so zastúpením bývania, obč. vybavenosti a zelene verejného charakteru
- A.1.5. Zlikvidovať provizórnu štruktúru s rómskymi chatrčami pri sútoku Hermanovského potoka s jeho ľavostranným prítokom; plochu po sanácii využívať ako územie prirodzenej akumulácie povodňových prietokov, kde bude nízkoštan. verejná zeleň, príp. ihriská.
- A.1.6. Za limitujúce skutočnosti pre priestorový rozvoj obce v jednotlivých smeroch pokladať:
  - na západe hospodársky dvor a jeho pásmo hygienickej ochrany (PHO)
  - na juhu katastrálnu hranicu
  - na severe prírodnú hranicu tvorenú Hermanovským potokom a roklinami jeho bezmenných prítokov

- na východe navrhovaný obchvat cesty II. triedy

A.2. Regulatívy funkčného usporiadania

A.2.1. Výroba

A.2.1.1. Rozvoj výrobných činností oprieť o využitie miestnych zdrojov; z tohto aspektu majú prioritu poľnohospodárstvo (rastlinná i živočíšna výroba, výroba potravín a nápojov), lesné hospodárstvo (drevovýroba), vodné hospodárstvo (zabezpečenie zdrojov pitnej vody, chov rýb) a výrobné služby.

A.2.1.2. Priestorové nároky výroby regulovať nasledovne:

a) Živočíšnu výrobu rozvíjať v rámci areálu jestv. hospodárskeho dvora. S ohľadom na blízkosť bývania i na krmovinové zázemie v štruktúre úžitkových zvierat preferovať chov hovädzieho dobytku, prípadne oviec; neísť nad rámec jestv. ustajňovacích kapacít.

Z dôvodu vylúčenia prejazdu poľnohospodárskych mechanizmov cez centrum a obytnú zónu obce vybudovať novú účelovú komunikáciu z hosp. dvora k poľnému hnojisku vo východnej časti katastra severným oblúkom mimo intravilánu.

b) Pre prevádzky charakteru miestnej výroby - ktoré nemôžu byť z hyg. dôvodov v obytnej zóne - využiť lokalitu severne od hosp. dvora; v rámci nej uvažovať aj kompostovisko

c) Pre výrobu nadmiestneho významu - vyžadujúcu kamiónovú dopravu - rezervovať plochu vo východnej časti katastra pri poľnom hnojisku, súčasne rezervovať priestor pre rozšírenie existujúcej účelovej komunikácie, ktorá sa vypojí z navrhovaného cestného obchvatu obce.

A.2.2. Bývanie

A.2.2.1 Obytnú výstavbu organizovať nasledovne:

a) Uprednostniť prestavbu staršieho, najmä neobývaného bytového fondu, a využiť všetky prázdne parcely, preluky a nadmerné záhrady v zastavanom území

b) Pre stavebníkov bez možnosti stavať na rodičovskom pozemku vytvoriť nové pozemky v priľahlom extraviláne na lokalitách s konsenzom v majetkoprávných vzťahoch. V úvahách o rozsahu novej výstavby zohľadniť skutočnosť, že pri decentralizačnom trende osídlenia rozvoj zaznamenávajú obce s dobrou dopravnou väzbou na sídelné centrá (v našom prípade mestá Prešov a Sabinov a že sú tu predpoklady tiež pre rozvoj sezónneho bývania

A.2.2.2. Z hľadiska foriem bývania – výstavbu štandardných bytov realizovať najmä v samostatne stojacich rodinných domoch (RD). Pri ZŠ je vhodné uvažuje aj s výstavbou bytových domov (BD); ďalšou prípustnou lokalitou pre BD - ale aj pre skupinové formy RD – je areál býv. Péchyho veľkostatku.

Pri výstavbe bytov s odlišným (nižším) štandardom uplatniť štruktúry zamerané na úsporu pozemku, t.j. skupinové formy RD.

A.2.2.3. U bývania integrovaného so službami presadzovať tieto regulatívy:

- služby s čistými a nehluknými prevádzkami dovoliť zriadiť aj uprostred súvislej obytnej zástavby, optimálne v opticky frekventovanej polohe.

- hygienicky závadné prevádzky nezlučiteľné s bývaním vymiestniť do priestoru mimo kompaktnej obytnej zástavby na plochy rezervované v ÚPN-O pre funkciu výroby.

A.2.3. Rekreačia a cestovný ruch (CR)

A.2.3.1. Pre jednoduchý cestovný ruch (CR) vybudovať značkový turistický chodník na Buče, pútnickú krížovú cestu, cyklotrasu (odbočku z navrhovanej cyklotrasy v ÚPN-VÚC: z Ražnian cez Jarovnice a Hermanovce do Bertotoviec a Hendrichoviec).

A.2.3.2. Vytvoriť podmienky na rozvoj individuálnej chatovej rekreácie (ICHR), a to:

- vo forme rekreačných chalúp revitalizáciou neobývaných rod. domov

- vo forme rekreačných domčekov výstavbou v okrajových polohách obytnej zástavby.

S výstavbou súkromných chat neuvažovať.

A.2.3.3. Na účely každodennej a víkendovej rekreácie vybudovať ďalšie rekreačno-športové

areály ktoré môžu slúžiť domácim i pasantom, a to severozápadne, resp. severne od intravilánu obce.

A.2.4. Občianska vybavenosť (OV)

A.2.4.1. Pre zvýšenie obytného štandardu v obci je potrebné rozšíriť druhy a kapacity zariadení obč. vybavenosti: dobudovať je potrebné areál zákl. školy (o telocvičňu, jedáleň, odborné učebne, ihriská k výučbe zákl. telovýchovy), riešiť umiestnenie špeciálnej ZŠ, MŠ, špeciálnej MŠ, prestavbu OcÚ, zriadenie úradovne polície. Vo väzbe na cintorín je žiaduce vybudovať dom smútku.

B. Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky využitia jednotlivých plôch

B.1. Za záväzné funkčné využitie územia považovať návrh grafickej časti ÚPN-O, výkr. č. 3, 4

B.2. Plochy zariadení poľnohospodárskej výroby

B.2.1. Sú určené pre zariadenia rastlinnej aj živočíšnej výroby, pre prevádzky manipulujúce s produktmi týchto výrob resp. zabezpečujúce produkciu a odbyt. Prípustné je využitie na plochy nezávadnej nepoľnohospodárskej výroby, skladov netoxického materiálu, dopravnej a tech. infraštruktúry.

B.2.2. Za obmedzujúce podmienky využitia treba pokladať

a) nutnosť vytvorenia pásov ochrannej a izolačnej zelene.

b) reguláciu živočíšnej výroby - z hľadiska kapacity a štruktúry chovu úžitkových zvierat - v zmysle bodu A.2.1.2.a).

B.2.3. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať skladovanie odpadu (s výnimkou biodpadu určeného k spracovaniu na území obce ako druhotná surovina), najmä skladovanie či spracovanie toxického, výbušného a rádioaktívneho materiálu

B.3. Plochy výroby, skladov, dopravy a tech. infraštruktúry

B.3.1. Sú určené pre zariadenia priemyselnej výroby, výrobných služieb nezlučiteľných s bývaním z dôvodu priestorovej a hygienickej náročnosti, skladov netoxického materiálu, dopravy a tech. infraštruktúry; súčasne tiež pre prevádzky súvisiace so zabezpečením produkcie a odbytu.

Prípustné je umiestnenie firemných zariadení s charakterom občianskej vybavenosti, rekreácie či športu, ale tiež firemného služobného bytu.

B.3.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať podmienky totožné s bodom B.2.3.

B.4. Plochy bývania – rodinných domov

B.4.1. Sú určené na rodinné bývanie v rodinných domoch (RD), t.j. v objektoch so samostatným vstupom z verejnej komunikácie, ktoré majú max. 3 byty, 2 nadzem. podlažia a podkrovia (§43b ods. 3 stavebného zákona), so štandardným vybavením. V rámci plochy RD je aj garážové stojisko, resp. plocha na odstavenie vozidla.

Pripustiť je tu možné:

a) integráciu so zariadeniami občianskej vybavenosti s hygienicky nezávadnou prevádzkou

b) drobnochov v rozsahu vlastnej spotreby.

c) využitie na individuálnu chatovú rekreáciu (ICHR) vo forme rekreačných chalúp a rekr. domčekov

d) zriadenie sociálneho bývania pre obyvateľov obce v hmotnej núdzi (pre postihnutých živelnými pohromami, pre obe domáceho násillia)

B.4.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať

a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia

b) chov úžitkových zvierat nad rámec vlastnej spotreby či útulky zvierat

B.5. Plochy bývania – bytových domov

B.5.1. Sú určené na bývanie v bytových domoch (BD), t.j. v objektoch pozostávajúcich min. zo 4 bytov so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie (§43b ods. 2 stavebného zákona), so štandardným vybavením. V rámci plochy BD je pre každý byt aj garážové stojisko, resp. plocha na odstavenie vozidla.

Pripustiť je tu možné:

- a) integráciu so zariadeniami obč. vybavenosti s hygienicky nezávadnou prevádzkou
- b) umiestnenie zariadení pre každodennú rekreáciu a šport
- c) drobnochov v rozsahu vlastnej spotreby.
- d) zriadenie sociálneho bývania pre obyvateľov obce v hmotnej núdzi (pre postihnutých živelnými pohromami, pre obeť domáceho násillia)

B.5.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať

- a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia
- b) chov úžitkových zvierat nad rámec vlastnej spotreby či útulky zvierat

B.6. Plochy bývania s odlišným (nižším) štandardom

B.6.1. Sú určené na bývanie v bytoch a ubytovacích priestoroch, ktorých plošná výmera a vybavenie zdravotch. zariadeniami sú odlišné od budov na dlhodobé bývanie

Pripustiť je tu možné:

- a) integráciu so zariadeniami občianskej vybavenosti s hygienicky nezávadnou prevádzkou
- b) umiestnenie zariadení pre každodennú rekreáciu a šport
- c) drobnochov v rozsahu vlastnej spotreby.
- d) zriadenie sociálneho bývania pre obyvateľov obce v hmotnej núdzi (pre postihnutých živelnými pohromami, pre obeť domáceho násillia)

B.6.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať

- a) umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia
- b) chov úžitkových zvierat nad rámec vlastnej spotreby či útulky zvierat

B.7. Plochy občianskej vybavenosti (OV)

B.7.1. Sú určené na umiestnenie zariadení pre školstvo a výchovu, kultúru a osvetu, zdravotníctvo, maloobchod, verejné stravovanie, nevýrobné a výrobné služby, verejnú správu. Pripustné je:

- a) umiestnenie zamestnaneckého (správcovského) bytu
- b) využitie plôch a objektov jedného druhu občianskej vybavenosti na iný druh
- c) umiestnenie súvisiacich zariadení charakteru každodennej rekreácie a športu, ako aj dopravnej a tech. vybavenosti (parkoviská, malá architektúra)
- d) využitie ako plôch zelene

B.7.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, skladovanie nebezpečných materiálov s rizikom havárie či zamorenia

B.8. Plochy každodennej rekreácie a športu

B.8.1. Sú určené na umiestnenie zariadení pre každodennú rekreáciu, oddych a šport samotných obyvateľov obce či pasantov, ako aj súvisiacich zariadení s charakterom občianskej vybavenosti (klub, bufet, služby), príslušenstva (šatne), dopravnej a technickej infraštruktúry (parkovisko, studňa na polievanie); nevylučuje sa umiestnenie správcovského bytu.

Pripustné je využitie ako plôch zelene.

B.8.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie akýchkoľvek prevádzok a skládok

B.9. Plochy verejnej zelene

- B.9.1. Sú určené pre zeleň prírodného charakteru s voľným prístupom (lesy, náletové lesy, líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a komunikácií), pre parkovo upravenú zeleň verejných priestranstiev.
Prípustné je tu umiestnenie zariadení charakteru každodennej rekreácie a športu, doplnkových zariadení občianskej vybavenosti (malá architektúra), dopravnej a tech. infraštruktúry (chodníky).
- B.9.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie akýchkoľvek prevádzok a skládok; u lesov nedodržiavanie platného lesohospodárskeho plánu.

B.10. Plochy súkromnej zelene pri obytnej zástavbe

- B.10.1. Sú určené na výsadbu okrasnej i úžitkovej zelene pri funkčných plochách bývania, na sady a záhrady.
Prípustné je tu umiestnenie drobných stavieb a zariadení na spracovanie dopestovaných produktov, resp. na skladovanie náradia.
- B.10.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie hygienicky závadných prevádzok, činností s rizikom havárie, zamorenia či likvidácie hodnotných porastov vysokej zelene

B.11. Plochy cintorínov

- B.11.1. Sú určené na pochovávanie ako plochy vyhradenej zelene.
Prípustné je umiestnenie súvisiacich zariadení občianskej vybavenosti (domu smútku), dopravnej a tech. infraštruktúry (chodníky, výtoky vody), supulkrálnej architektúry (hrobky, kaplnky).
- B.11.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať umiestňovanie akýchkoľvek prevádzok a skládok; využívanie podzemnej vody na pitné účely.

B.12. Plocha chráneného parku (CHP)

- B.12.1. Je určená ako plocha s osobitným režimom, kde je nutné rešpektovať výlučne ustanovenia Zákona NR SR č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu v zn. neskor. zmien a doplnkov (pamiatkový zákon).

B.13. Plochy poľnohospodárskej pôdy

- B.13.1. Sú určené na rastlinnú veľkovýrobu ako orná pôda a trvalé trávne porasty (TTP).
Prípustné je tu sezónne využitie TTP na rekreačné účely (pobytová lúka, hypodrom), sezónne ustajnenie oviec a dobytky, realizácia zúrodňovacích opatrení, vytváranie poľných ciest a dočasných skládok komodít súvisiacich s pestovaním plodín.
- B.13.2. Za podmienky vylučujúce využitie týchto plôch je nutné pokladať realizovanie činností vedúcich ku kontaminácii a degradácii pôdy, resp. činností na ktoré je potrebné mať súhlas s vyňatím z poľnohospodárskeho pôdneho fondu (PPF).

B.14. Vodné plochy, plochy vodných tokov

- B.14.1. Sú určené na vodohospodárske využitie (chov rýb, ochrana územia pred povodňami).
Prípustné je ich využitie na rekreačné účely; u suchého poldru aj ako verejná zeleň

B.15. Funkčne zmiešané plochy

- B.15.1. Sú určené ako vhodné na využitie pre viac ako jednu funkciu uvedenú v B.2 až B.14.
Prípustné je využitie na každú z kombinácie v zmysle graf. časti ÚPN-O, výkr. č. 3, 4.

C. Zásady umiestnenia dopravného a technického vybavenia

C.1. Doprava

- C.1.1. V zmysle platnej ÚPD regiónu rešpektovať zámer vytvorenia územnej rezervy na úpravu

cesty III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce na cestu II. triedy s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotoryskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 (križovatka Fričovce), s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany-juh, s obchvatmi sídiel Ražňany, Jarovnice, Hermanovce.

Trasu obchvatu obce viesť tak, aby umožnila urbanizáciu lukratívnej lokality Za cintorínom a ZŠ, ako ak výhľadové zriadenie výrobnéj zóny nadmiestneho významu. v jej susedstve.

- C.1.2. Na súčasnej ceste III/5439 odstrániť najväčšiu dopravnú závalu, ktorou je nevyhovujúci smerový oblúk pri vjazde do obce od Bertotoviec (vytvorením križovatky v tvare T s navrhovaným nadradeným obchvatom), zracionalizovať vypojenia miestnych komunikácií na túto cestu a obmedziť tu počet križovatiek na nevyhnutné minimum.
- C.1.3. Upraviť miestne obslužné a účelové komunikácie na požadované šírkové, resp. technické parametre v súlade s STN 736110
- C.1.4. Vybudovať spojený chodník pozdĺž súčasnej cesty III/5439 od hornej po dolnú zastávku, tiež aspoň jednostranné chodníky pozdĺž hlavných miestnych komunikácií k hlavným zariadeniam obč. vybavenosti
- C.1.5. Na navrhovanom východnom obchvate obce zriadiť obojsmernú autobusovú zastávku. Na zastávkach vybudovať samostatné zastávkové pruhy.
- C.1.6. Odstrániť bodové a líniové dopravné závaly: za bodové závaly považovať neprehľadné križovatky, slepé ulice nad 100 m bez obrátky; za líniové závaly vozovky s chýbajúcim tvrdým krytom
- C.1.7. Dobudovať verejné parkoviská pred zariadeniami občianskej vybavenosti (OV) tak, aby flexibilne slúžili viacerým zariadeniam OV počas celého dňa; sprehľadniť horizontálnym značením parkovacích stání jestv. parkoviská, nadbytočné spevnené plochy premeniť na verejnú zeleň
- C.1.8. Zrealizovať napojenie na cyklotrasu navrhovanú v ÚPN VÚC - z Ražňan po exist. telese cesty III/5439 do Jarovnic, Hermanoviec (so zachádzkou do centra obce), Bertotoviec a Hendrichoviec. - s možnosťou pokračovania do Lipoviec

C.2. Vodné hospodárstvo

C.2.1. Úprava vodných tokov

- C.2.1.1. Zrealizovať úpravu Hermanovského potoka a jeho prítokov v zastavanom území obce dimenzovanú na Q_{100} ; vodnú plochu nad obcou realizovať ako viacúčelovú (to zn. ako súčasť protipovodň. opatrení). Pri sútoku Hermanovského potoka s ľavostranným miestnym potokom zlikvidovať provizórnu štruktúru rómskych chatrčí, plochu po sanácii využívať ako územie prirodzenej akumulácie povodňových prítokov, kde bude nízko hodnotná verejná zeleň, príp. ihriská.
- C.2.1.2. Pre potreby úpravy a údržby koryta Hermanovského potoka a jeho prítokov ponechať pozdĺž oboch brehov voľný nezastavaný pás o šírke min. 5 m (v zmysle § 49 ods.2 zák. č.364/2004 Z.z. o vodách a platnej STN)
- C.2.1.3. Výstavbu v lokalitách v blízkosti vodných tokov, nechránených pred prítokom veľkých vôd Q_{100} , umožniť až po ich zabezpečení z hľ. protipovodňovej ochrany (južný okraj riešeného územia)
- C.2.1.4. Na svahoch nad obytnou zástavbou vybudovať záchytné priekopy.

C.2.2. Zásobovanie vodou

- C.2.2.1. Rezervovať priestor pre odbočku z Prešovského skupinového vodovodu (PSV) v zmysle ÚPN VÚC v trase Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce – Bertotovce.
- C.2.2.2. Pre spoľahlivé zásobovanie obce pitnou vodou zabezpečiť doplňujúci vodný zdroj. Ak hydrogeologický prieskum nenájde vyhovujúci miestny zdroj, riešiť odbočku z PSV. Spracovať pre tento účel projektovú dokumentáciu, ktorá komplexne posúdi možnosti a skonkretizuje riešenie, vrátane rozšírenia vodojemu.
- C.2.2.3. Riešiť výstavbu vodovodu aj v novonavrhnutých obytných skupinách, a to napojením na jestv. trasy a zariadenia. Rozvodné vodovodné potrubia zokruhovať tak, aby spoľahlivo

zásobovali nových i starých odberateľov v rámci jednotlivých tlakových pásiem.

C.2.3. Odkanalizovanie

C.2.3.1. Usilovať o dobudovanie spoločnej ČOV v obci Bertotovce; nové trasy v novonavrhnutých lokalitách zástavby napojiť na existujúce vetvy verejnej splaškovej kanalizácie.

C.3. Elektrická energia

C.3.1. V zmysle ÚPN VÚC – zmeny a doplnky 2009 rezervovať koridor na východnom okraji katastra pre vzdušné el. vedenie VVN 2x110 kV prepájajúce ES Krompachy a ES Lipany (s novou el. stanicou Šariš v k.ú. Chmiňany).

C.3.2. Výkonovú rezervu pre zásobovanie obce el. energiou zabezpečiť prednostne rekonštrukciou existujúcich trafostaníc na vyšší výkon - a to tých, ktoré sú najbližšie k novonavrhovanej zástavbe

C.3.3. Kvôli uvoľneniu lokality východne od cintorína pre novú IBV, pre ktorú sú tu optimálne predpoklady vzhľadom k prítomnosti dopravnej a tech. infraštruktúry, riešiť v tejto časti obce preložku vzdušného el. vedenia VN.

C.3.4. V nových lokalitách výstavby riešiť NN vedenia zemným káblom; rovnako zemným káblom riešiť postupne nové vedenia pri rekonštrukcii sekundárnej siete u existujúcej zástavby

C.3.5. Väčšie prevádzky výrobných služieb ako aj objekty obč. vybavenia väčšieho výkonu napojiť priamo z trafostaníc samostatnými káblami

C.4. Telekomunikácie

C.4.1. Telefón (TF)

C.4.1.1. Umožniť rozšírenie účastníckych telefónnych staníc z jestv. rozvodu; pri riešení nových miestnych komunikácií, rovnako pri úpravách jestvujúcich rezervovať priestor aj pre uloženie telekomunikačných káblov.

C.4.2. Miestny rozhlas (MR)

C.4.2.1. MR riešiť bezdrôtovým systémom, reproduktory osadiť na stĺpoch vzdušnej el. siete NN, resp. verejného osvetlenia. MR zaviesť vo všetkých nových lokalitách IBV.

C.4.3. Televízny signál (TVS)

C.4.3.1. V návrhovom období uvažovať rovnaký spôsob príjmu TVS, to zn. prostredníctvom individuálnych TV antén, s využitím exist. televízneho vykryvača nad obcou

C.5. Plyn, vykurovanie

C.5.1. Z hľadiska ekológie presadzovať u štandardných bytov ako hlavné vykurovacie médium zemný plyn; plyn využívať na kúrenie, varenie i prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Pri plynofikácii nových lokalít zástavby využiť jestv. STL potrubia, ktoré sú nové, bezporuchové, s kapacitnou rezervou pre rozvoj obce.

C.5.2. U bytov s odlišným (nižším) štandardom uvažovať vykurovanie odpadovým drevom, resp. pilinami, či briketami (o výroba tohto artiklu usilovať priamo v obci vzhľadom na dobré surovinové zázemie i dostatok pracovnej sily)

D. Zásady ochrany prírody, kultúrneho dedičstva, využitia prírodných zdrojov

D.1. Ochrana prírody, územný systém ekologickej stability (ÚSES)

D.1.1. Zabezpečiť základný stupeň ochrany prírody a krajiny (OPaK), keďže v zmysle zákona č. 543/2002 OPaK v platnom znení je celý kataster predmetom 1. stupňa ochrany (územia s vyšším stupňom ochrany, ani územia navrhované do siete NATURA 2000 sa tu nenachádzajú).

D.1.2. Zbytočne nenarúšať lokality záujmu ochrany prírody - lesné biotopy európskeho a národného významu (prakticky všetky lesy v katastri) a lúčne biotopy európskeho a národného významu (vymedzené lokality na TTP). Vyhýbať sa zásahom, ktoré by mohli

spomínané biotopy poškodiť alebo zničiť uvedomujúc si, že vyžadujú osobitný súhlas príslušného orgánu OPaK spojený s uložením náhradných revitalizačných opatrení, resp. finančnej náhrady.

D.1.3. Za ekologicky najhodnotnejšie segmenty z hľadiska krajinnej štruktúry, ktoré majú rozhodujúcu úlohu pri plnení ekostabilizačnej funkcie v riešenom území, pokladať:

- lesy severozápadnej časti katastra
- nelesnú stromovú a krovinnú vegetáciu (NSKV) miestnych vodných tokov
- trvalé trávne porasty (TTP) - lúky a pasienky priľahlého extravilánu obce
- záhrady pri rod. domoch

D.1.4. Miestny systém ekologickej stability (MÚSES), vychádzajúci z regionálneho ÚSES ÚPN VÚC, budú tvoriť tieto prvky:

1. *Regionálne biocentrum (RBC) Bachureň*

Hlavnú prírodnú hodnotu tu predstavuje komplex lesov a vrcholových lúk; z lesov dubové bučiny a jedľové bučiny so smrekovcom.

Tu je potrebné uplatniť zákaz plošného výrubu stromovej vegetácie.

2. *Miestne biocentrá (MBC)*

Ide o lesné porasty, kde drevinné zloženie je blízke prirodzenej potenciálnej vegetácii.

V lesoch je potrebné minimalizovať stavebnú činnosť, vylúčiť veľkoplošné holoruby; v alúviách nezasahovať podstatným spôsobom do brehových porastov, nezasypávať korytá a zachovať prietočnosť

3. *Miestne biokoridory (MBK)*

Ide predovšetkým o sprievodnú zeleň miestnych potokov, kde došlo k najmenšej degradácii – horného toku Hermanovského potoka, o NSKV, niekde aj o širšie lesné enklávy.

V úseku medzi areálom kaštieľa a areálom kostola je potrebné udržiavať pobrežné porasty Hermanovského potoka v kríkových skupinách, aby bol zachovaný priehľad v osi hlavných vstupov oboch objektov, z čoho sa odvíja aj kompozičný princíp historického parku.

Tu je potrebné realizovať dosadbu chýbajúcej a rekonštrukciu narušenej vegetácie.

4. *Interakčné prvky (IP)*

Ide o trvalé trávne porasty, mokrade, enklávy lesa, NSKV, záhrady. Plnia funkciu protieróznú, retenčnú (TTP), ako aj funkciu biodiverzity (NSKV, mokrade so svojou geobiocenózou).

TTP navrhujeme nerozorávať, mokrade nezasypávať.

D.1.5. Jestvujúce i novonavrhované plochy verejnej zelene v intraviláne obce využiť pre realizáciu náhradnej výsadby za asanovanú zeleň.

D.2. Kultúrne dedičstvo

D.2.1. Udržiavať a na účely CR využívať národné kultúrne pamiatky (NKP) evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (ÚZPF SR), v registri nehnuteľných NKP:

- Klasicistický kaštieľ z 1. tretiny 19. storočia a park (č. ÚZPF 291/1-2)
- Hrob s náhrobníkom (pamätná tabuľa na objekte fary) katolíckeho kňaza Františka Majoča (č. ÚZPF 4257)
- Rímskokatolícky barokový kostol sv. Alžbety vdovy z r. 1650 a súbor náhrobníkov (č. ÚZPF 292/1-2)

Pri akejkoľvek stavebnej činnosti na ploche týchto NKP dodržať ustanovenia §32 zákona č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu.

D.2.2. Byť pripravení, že pri investičnej činnosti v riešenom území nemožno vylúčiť archeologické nálezy - zvlášť v evidovaných archeologických náleziskách:

- Historické jadro obce (územie s evidovanými archeolog. nálezmi) - areál Rím.-kat. kostola sv. Alžbety (ľudské kosti a keramika z neskorého stredoveku až novoveku)
- Poloha Mihókova lúka (Vlčia dolina) severne od obce (sídlisko z doby železnej)

Mať na zreteli, že podmienky ochrany týchto archeolog. nálezísk v územnom a stavebnom konaní zabezpečuje Krajský pamiatkový úrad Prešov.

D.2.3. Pri rekonštrukciách objektov – pamiatkovo nechránených, ako aj pri novostavbách

uprednostniť tradičné architektonické tvary a materiály.

D.3. Prírodné zdroje, nerastné suroviny

D.3.1. V k.ú. Hermanovce sa nenachádzajú vyhradené ložiská nerastov, preto je potrebné využívať racionálne tie prírodné zdroje, ktoré sú v riešenom území prítomné: biomasu (jej zdrojom sú lesy a tiež poľnohospodársky pôdny fond) a vodné zdroje. Tieto zdroje využívať tak, aby bola zabezpečená ich obnoviteľnosť.

E. Zásady starostlivosti o životné prostredie

E.1. Ovzdušie

E.1.1. V obci preferovať vykurovanie objektov plynom

E.1.2. Živočíšnu výrobu (ŽV) na hospodárskom dvore regulovať v zmysle bodu A.2.1.2.; súčasne tu vykonať opatrenia na zlepšenie hygienických pomerov:

- zrealizovať technické úpravy žúmp a vsakovacích jám pri ustajňovacích objektoch, zamerané na ich nepriepustnosť
- vylúčiť prevozy živočíšneho odpadu po miestnych komunikáciách a vypúšťanie tekutého odpadu zo ŽV do miestnych tokov
- zamedziť sekundárnej prašnosti v areáli, spevniť a zatrávniť neupravené plochy
- zrealizovať výsadbu pásu špeciálnej zelene pozdĺž oplotenia min. šírky 15 m

E.2. Čistota vody

E.2.1. Na pitie prednostne používať vodu z verejného vodovodu; vymedziť PHO miestnych vodných zdrojov 1. a 2. stupňa

E.2.2. Problém čistoty Hermanovského potoka, jeho prítokov a uličných priekop riešiť kompletným napojením zástavby na splaškovú kanalizáciu.

E.3. Pôda

E.3.1. Pozemky poľnohospodárskej pôdy náchylné na deštrukciu využívať ako trvalé trávne porasty (TTP).

E.3.2. Zabezpečiť funkčnosť vybudovaných odvodnení na najsvahovitejších pozemkoch s ornou pôdou, ktoré výrazne znižujú riziko deštrukcie; v prípade znefunkčnenia odvodnenia (resp. z dôvodu neefektívnosti investície do ich údržby) ornú pôdu zatrávniť.

E.4. Hluk

E.4.1. V blízkosti úsekov budúcej cesty II. triedy, kde bude prekročená prípustná hladina hluku pre obytnú zástavbu 60 dB(A), nenavrhať nové objekty bývania vnútri tejto izofóny (hluková hladina 50 dB - prípustná pre školské a zdravotnícke zariadenia - tieto zariadenia nezasiahne)

E.4.2. Hluk z bodových zdrojov je potrebné eliminovať umiestnením do objektu s vyhovujúcim opláštením.

E.5. Odpad

E.5.1. V katastri obce sa nenachádza žiadna skládka komunálneho odpadu (KO), ani priemyselného či dokonca nebezpečného odpadu, a so zriadením žiadnej takejto skládky neuvažovať ani v návrhovom období.

E.5.2. Pri nakladaní s KO riadiť sa zákonom o odpadoch č. 223/2001 Z.z. a Programom odpadového hospodárstva obce a okresu; v súvislosti s tým pokračovať so separovaným zberom zameraným na využitie druhotných surovín a na minimalizáciu produkcie KO odvázaného na skládku.

E.5.3. Zlikvidovať všetky divé skládky; na postihnutých miestach vykonať rekultiváciu

E.5.4. Na nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi z obce rezervovať plochu pre obecné kompostovisko

E.5.5. Umiestnenie drobného stavebného odpadu nasmerovať na plochy s potrebou väčších terénnych úprav, napr. hrádze vodných tokov

- E.5.6. Zabezpečiť tiež zber oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín a elektroodpadov.
- E.5.7. Výrobný a iný odpad po oživení podnikateľskej činnosti riešiť v súlade s technologickým postupom danej prevádzky vo vlastnej réžii podnikateľského subjektu.

E.6. Zeleň

- E.6.1. Všade tam, kde to umožnia šírkové pomery (šírka zeleného pásu min. 1,5 m) vysadiť pozdĺž komunikácií a miestnych vodných tokov sprievodnú líniovú zeleň
- E.6.2. Založiť, resp. doplniť izolačnú zeleň okolo areálu hospodárskeho dvora v styku s obytnou zónou, v športovom areáli pri futbalovom ihrisku, na cintoríne, na pozemku ZŠ, špec. ZŠ, MŠ, špec. MŠ a v nových športovo-rekreačných areáloch (severozápadne a severne od obce).

F. Vymedzenie zastavaného územia obce

- F.1. Nová hranica zastavaného územia má oproti hranici stanovenej k 1. 1. 1990 :
- zohľadniť hranicu súčasného skutočne zastavaného územia
  - zahrnúť plochy vyčlenené pre rozvoj základných funkcií do r. 2025: bývania, rekreácie, výroby, občianskej a technickej vybavenosti
- F.2. Úpravu hranice je teda potrebné vykonať:
- na severe zahrnutím nových lokalít IBV Severozápad a Severovýchod
  - na východe zahrnutím lokality IBV Za cintorínom a pozemku pre dom smútku
  - na juhu zahrnutím projekčne pripravenej lokality pre výstavbu zostávajúcich 31 b.j. nižšieho štandardu (z celk. počtu 65 b.j.), pozemku navrhnutého v ÚPN-O pre špec. zákl. školu a zvyšnej lokality pre výstavbu nízkoštan. bytov až k hranici s k.ú. Bertotovce
  - na juhozápade zahrnutím IBV Pod futb. ihriskom
- (Hranica zastavaného územia je stanovená vo výkreseoch č. 3, 4, 8, ako aj v schéme záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb).

G. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

- G.1. Pri umiestňovaní objektov obytnej zástavby rešpektovať tieto hygienické a bezpečnostné
- PHO živ. výroby hosp. dvora: 80 m od ustajň. objektu s kapacitou okolo 100 ks úžitkových zvierat (kráv, ošípaných) resp. 500 ks oviec
200 m od emisného stredu hnojiska
(v zmysle Prílohy č. 9/1986 k Acta hygienica, epidemiologica et mikrobiologica, str.22)
  - PHO od výrobných areálov 50 m (s prevádzkami v neuzavretých - nezakrytých objektoch)
  - ochranné pásmo pohrebiska 50 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy (v zmysle zák. č. 470/2005 o pohrebníctve v platnom znení)
  - ochranné pásmo pozdĺž cesty II. triedy mimo zastavanej časti obce v šírke 25 m na obe strany od osi priľahlého jazdného pruhu; pozdĺž cesty III. triedy (súč. III/5439) v šírke 20 m
  - ochranné pásmo bez zástavby o šírke min. 5 m na účely údržby a opráv pozdĺž oboch brehov Hermanovského potoka a jeho prítokov
  - PHO miestnych vodných zdrojov 1. a 2. stupňa, ktoré je potrebné vymedziť vo vodohosp. konaní
  - bezpečnostné ochr. pásmo vzdušného el. vedenia VVN 2x110 kV 15 m od krajného vodiča na každú stranu a 10 m u vzdušného el. vedenia VN 22 kV
  - ochranné pásmo 50 m pre zástavbu od lesa
- G.2. Chránené územia sa na riešenom území nevymedzujú; ani ďalšie územia vyžadujúce zvýšenú ochranu, napr. územia so stavebnou uzáverou.

H. Zoznam verejnoprospešných stavieb, vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

Vymedziť plochy je potrebné pre tieto verejnoprospešné stavby, t.j. stavby, na realizáciu ktorých je možné pozemky vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k nim obmedziť v zmysle §108 stavebného zákona č. 50/1976 v znení neskorších zákonov:

- H.1. Úprava cesty III/5439 na parametre cesty II. triedy (s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotoryskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1 - križovatka Fričovce, s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany-juh, s obchvatmi sídel Ražňany, Jarovnice, Hermanovce), odstránenie bodových a líniových dopravných závad, vybudovanie samostatných zastávkových pruhov, vybudovanie súvislého chodníka pozdĺž cesty III/5439 a pozdĺž hlavných miestnych komunikácií, rozšírenie jestv., resp. výstavba nových miestnych a účelových komunikácií.
- H.2. Úprava miestnych potokov v zastavanom území, vybudovanie prepážok a záchytných priekop
- H.3. Verejný vodovod: vybudovanie doplnujúceho vodného zdroja, výstavba resp. rekonštrukcia trás a zariadení, včítane vodojemu; prívod z Prešovského skupinového vodovodu na trase Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce
- H.4. Splašková a dažďová kanalizácia: dostavba všetkých trás a zariadení
- H.5. Plynofikácia nových lokalít zástavby
- H.6. Rekonštrukcia jestvujúcich a výstavba nových trás a zariadení el. vedenia VVN, VN, NN,
- H.7. Rekonštrukcia jestv., resp. výstavba nových trás a zariadení telekomunikácií
- H.8. Výstavba a rekonštrukcia zariadení základnej občianskej vybavenosti s verejným charakterom (verejné školstvo, verejná správa)
- H.9. Sanácia zdevastovaného územia zameraná na likvidáciu hygienických a ekologických záťaží - lokalita na sútoku Hermanovského potoka a jeho ľavostranného prítoku po likvidácii róm. chatrčí
- H.10. Stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

I. Vymedzenie častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť v stupni zóna

- I.1. Z dôvodu stanovenia presnejších regulatívov zástavby je nutné následne územným plánom zóny (ÚPN-Z), resp. urbanistickou štúdiou (UŠ) preriešiť
  - I.1.1. Všetky väčšie lokality s novou obytnou výstavbou:
    - a) IBV Za cintorínom
    - b) IBV Severozápad
    - c) IBV Severovýchod
    - d) IBV Pod futb. ihriskom
    - e) Lokalita pre výstavbu nízkoštan. bytov pri hranici s k.ú. Bertotovce
  - I.1.2. Novonavrhované rekreačné areály, výrobné komplexy a väčšie zariadenia občianskej vybavenosti so širšími väzbami
    - a) Areál býv. Péchyho veľkostatku v centre obce
    - b) Rekreačno-športový areál na SZ okraji obce
    - c) Rekreačno-športový areál pri Hermanovskom potoku severne od obce
    - d) Sanácia lokality na sútoku Hermanovského potoka a jeho ľavostranného prítoku po likvidácii róm. chatrčí
- I.2. Pre lokality s nekonfliktnými majetkoprávnymi vzťahmi uplatniť urbanistickú štúdiu, pre lokality so zložitými majetkoprávnymi vzťahmi územný plán zóny.

23. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PPF a LPF na iné účely

a) Poľnohospodársky pôdny fond (PPF)

1. Podklady a metodika

K vyhodnoteniu perspektívneho použitia PPF a LPF na iné účely boli použité nasledovné podklady:

- Návrh ÚPN-O Hermanovce, výkres č.3a Priestor. usporiadanie a funkčné využívanie územia + návrh dopravy v M 1:5000
- Register obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) obsahujúci:
  - polohopis parciel registra C s hranicou zastavaného územia k 1. 1. 1990
  - mapu určeného operátu registra E s hranicami vlastníkov

- hranice a kódy bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ)
- Zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohosp. pôdy
- Vyhláška MP č. 508/2004, ktorou sa vykonáva §27 zák. č. 220/2004
- Hermanovce - Prieskumy a rozbor (Stavoprojekt Prešov, 1992)
- Súhrnný projekt pozemkových úprav JRD Jarovnice (PPÚ, 1985)

2. Charakteristika poľnohospodárskej pôdy a poľnohospodárskej výroby

Riešené územie leží v Šarišskej vrchovine, je charakterizované svahovitým a členitým terénom. Nadmorská výška katastra je od 415 m (na juhu) po 819 m n.m. (na severozápade). Na podkladovom flyši prevládajú hnedé pôdy kyslé, podzolové a glejové; podľa zrnitosti pôdy hlinité a ílovitohlinité. Z klimatologického hľadiska ide o oblasť mierne teplú až chladnú; priemerná ročná teplota vzduchu je 7°C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 650 - 800 mm, vo vegetačnom období 400 - 500 mm.

Početnosť smerov vetrov a bezvetria v % za rok:

S	SV	J	JV	V	JZ	Z	SZ	bezvetrie
7	10	2	19	4	5	10	33	15

V katastri hospodári PD Hermanovce; na území obce má hospodársky dvor. Okrem servisných dielní poľnohospodárskej techniky a skladov je tu aj živočíšna výroba. Ustajnených je tu asi 380 ks hovädzieho dobytku, 150 ks ošípaných a 520 ks oviec (údaje sú z PaR z r. 1992). Hospodársky dvor je v bezprostrednej blízkosti obytnej zóny, preto tu nie je žiaduce ďalšie zvyšovanie stavov úžitkových zvierat, zvlášť ošípaných.

V štruktúre poľnohosp. pôdy obce prevládajú v severnej časti katastra trvalé trávne porasty (TTP), v južnej orná pôda. V intraviláne prevládajú sady a záhrady.

Najkvalitnejšou pôdou v katastri obce Hermanovce je poľnohosp. pôda 5. bonitnej skupiny s kódom BPEJ 0857212.

Podľa §12 bod a) zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní PP je potrebné osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu 1. až 4. bonitnej skupiny podľa BPEJ; takáto pôda sa v riešenom území nenachádza.

Z investícií zameraných na zvýšenie úrodnosti sú zrealizované odvodnenia poľnohosp. pôdy východne, severovýchodne a severozápadne od intravilánu obce. Vek týchto zariadení je na hranici ich životnosti, ktorú tu možno vzhľadom k nevykonávanej údržbe stanoviť na 25 - 30 rokov (Vyhl. č.465/1991 o cenách stavieb, resp. Metodika výpočtu všeob. hodnoty nehnuteľností a stavieb ÚSI Žilina). Táto životnosť bude určite v návrhovom období prekročená. Z týchto dôvodov nemožno tieto zariadenia pokladať za funkčné.

3. Zdôvodnenie návrhu riešenia a perspektívneho použitia poľnohosp. pôdy na iné účely

Riešené sídlo tvorí polyfunkčnú zónu, v ktorej prevláda funkcia obytná. Tá tu má spolu s funkciou rekreačnou najvhodnejšie predpoklady pre rozvoj vzhľadom k zdravému ŽP a hodnotnému prírodnému prostrediu.

Návrh ÚPN-O reaguje na decentralizačný trend osídlenia, keď rozvoj zaznamenávajú obce s dobrou dopravnou väzbou na sídelné centrá (v našom prípade mestá Prešov a Sabinov). Komunikačné spojenie Hermanoviec s Prešovom i Sabinovom sa v blízkej budúcnosti výrazne zlepší výstavbou diaľnice D1 na úseku Fričovce – Svinia, a tiež rekonštrukciou cesty III/5439 Sabinov - Ražňany - Jarovnice - Hermanovce - Bertotovce na cestu II. triedy s funkciou diaľničného privádzača na D1 pre obce hornej Torusy (výraznejšie to neovplyvní ani fakt, že sa upustilo od mimoúrovňovej križovatky D1 – I/18 v Bertotoviach). Preto je v obci v návrhovom období uvažované s pomerne rozsiahlym rozvojom obytnej funkcie, no očakáva sa tiež rozvoj rekreačnej funkcie a funkcie výroby (výhľadovo aj nadmiestneho významu).

Hlavným cieľom návrhu ÚPN-O Hermanovce bolo nájsť najvhodnejšie disponibilné plochy pre rozvoj všetkých základných funkcií obce (výroby, bývania, obč. vybavenosti, rekreácie a športu) do r. 2025, ako aj riešiť spoľahlivé vybavenie obce komplexnou technickou infraštruktúrou. Vychádzajúc z týchto cieľov ÚPN-O navrhuje tieto konkrétne opatrenia:

- V zmysle ÚPN VÚC Prešovského kraja - Zmeny a doplnky 2009 upravuje cestu III/5439 na parametre cesty II. triedy s funkciou cestného prepojenia koridoru cesty I/68 v línii Prešov – Sabinov – Lipany a sídiel situovaných v hornotorskej doline na cestu I/18 a diaľnicu D1

(križovatka Fričovce), s napojením na preložku I/68 v priestore Sabinov – Orkucany-juh s obchvatmi sídel Ražňany, Jarovnice, Hermanovce, odstraňuje najväčšiu dopravnú závalu na súčasnej ceste III/5439, ktorou je nevyhovujúci smerový oblúk pri vjazde do obce od Bertotoviec vytvorením križovatky v tvare T s navrhovaným nadradeným obchvatom, racionalizuje vypojenia miestnych komunikácií na túto cestu - s obmedzením počtu križovatiek na nevyhnutné minimum, zriaďuje samostatné zastávkové pruhy, rieši spojitý chodník.

- Zakladá nové lokality pre bytovú výstavbu; nové pozemky prednostne vytvára v nadmerných záhradách (IBV Severozápad) a prelukách intravilánu, ale tiež v príľahlom extraviláne na lokalitách s konsenzom v majetkoprávných vzťahoch – najmä tam, kde už je čiastočne prítomná dopravná a tech. infraštruktúra (IBV Za cintorínom, IBV Severovýchod, IBV Pod futb. ihriskom, Lokalita pre výstavbu nízkoštrand. bytov pri hranici s k.ú. Bertotovce)
- Navrhuje novú účelovú komunikáciu medzi hosp. dvorom a poľným hnojiskom severným oblúkom, aby poľnohospodárske mechanizmy neprechádzali centrom obce a obytnou zónou
- Vytvára plochy pre ďalšie zariadenia dopravnej a technickej infraštruktúry miestneho, ale aj nadmiestneho významu – rozširuje vodojem, navrhuje nové miestne komunikácie a parkoviská pred zariadeniami obč. vybavenosti s verejným charakterom
- Posilňuje rozvoj individuálneho cestovného ruchu, keď na plochách vyčlenených pre IBV umožňuje aj sezónne bývanie (rekr. chalupy a rekr. domčeky), s možnosťou zmeny na dlhodobé bývanie
- Rozširuje možnosti pre každodennú, resp. víkendovú rekreáciu a šport návrhom nových rekreačno-športových areálov na severozápadnom a severnom okraji intravilánu
- Dobudováva zariadenia obč. vybavenosti: rozširuje cintorín, v jeho susedstve navrhuje dom smútku, vyčleňuje pozemok pre špeciálnu ZŠ.

Poľnohospodárska výroba tvorí významnú zložku funkčného využitia riešeného územia. ÚPN-O sa preto snaží v maximálnej miere rešpektovať zákon MP SR č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohosp. pôdy, ako aj vyhl. č.508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva §27 tohto zákona:

- chrániť predovšetkým poľnohosp. pôdu najbonitnejšej skupiny (5.) a meliorované pozemky
- zabezpečiť celistvosť honov a ich prístupnosť poľnohosp. mechanizmami

4. Vyhodnotenie záberu PPF

Riešené územie bolo rozdelené podľa navrhovaného funkčného využitia pozemkov na lokalít s nasledovným využitím:

1 - 11	bývanie
12 - 14	obč. vybavenosť, rekreácia a šport
15 - 20	dopr. a tech. infraštruktúra

Z celkového záberu 24,091 ha v k.ú. obce Hermanovce činí záber poľnohosp. pôdy 20,853 ha.

Z toho: - v zastavanom území k 1.1.1990: 8,061 ha
- mimo zastavaného územia k 1.1.1990: 12,792 ha

Podľa zák. č. 220/2004 Z.z. §12 bod a) je potrebné osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu 1. až 4. bonitnej skupiny podľa BPEJ. K záberu takejto pôdy v návrhu ÚPN-O nedôjde.

b) Lesný pôdny fond (PPF)

Lesy na území obce patria do lesného hospodárskeho celku (LHC) Chminianska Nová Ves.

V katastri sa nachádzajú 2 druhy lesov: - hospodárske lesy

- lesy osobitného určenia

Návrhom ÚPN-O k záberu lesných pozemkov (LP) v k.ú. obce nedôjde.

Výsledný
**NÁVRH ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE
HERMANOVCE**
August 2010

OBSAH ELABORÁTU

A. Textová časť

Súhrnná správa + záväzná časť

B. Grafická časť

Výkres č. 1: Širšie vzťahy	1 : 50 000
č. 2: Ochrana prírody, tvorba krajiny, ÚSES	1 : 10 000
č. 3: Priestor. usporiadanie a funkč. využívanie územia + návrh dopravy	1 : 5 000
č. 4: Priestor. usporiadanie a funkč. využívanie územia s vyznačením VPS + návrh dopravy	1 : 2 000
č. 5: Návrh technickej vybavenosti - voda, kanál, plyn	1 : 5 000
č. 6: " " - elektrina, slaboprúd	1 : 5 000
č. 7: Návrh technickej vybavenosti	1 : 2 000
č. 8: Záväzné časti riešenia a verejnoprospešné stavby	1 : 5 000
č. 9: Perspektívne použitie PPF a LPF na iné účely	1 : 5 000

C. Záväzná časť

